

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.

Telephone: 431-6344

VOL. LI

Grudis - December 12, 1966

Nr. 133

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NAUJA VOKIEČIŲ VALDŽIA

VOKIETIJOS SOCIALDEMOKRATAI PO 36 METŲ PERTRAUKOS ĮJĖ Į NAUJĄ KOALICINĘ VYRIAUSYBĘ NETURI DAUG PANASUMO Į SAVO PIRMTAKŪNUS. — TARP ABEJŲ KOALICIJOS PARTNERIŲ NĖRA LABAI DIDELIO IDEOLOGINIO SKIRTUMO IR JŲ SUTARTA PROGRAMA NEDAUG SKIRIASI NUO BUVUSIŲ VYRIAUSYBIŲ PROGRAMŲ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Po 36 metų sunkios kovos — legalios ir nelegalios opozicijos, vidaus ir išorės emigracijos — Vokietijos socialdemokratai vėl įėjo į valdžią. Anot partijos vyr. ideologo ir 'spiritus movens', buvusio komunisto Herbert Wehner: "Mes (socialdemokratai) visados kovojome už visą valdžią, bet mes jos nepasiekėme. Dabar pirmą kartą gavome progos gauti pusę valdžios, ir mes ją pasinaudojome". (Socialdemokratai turi 9 ministrus iš 19).

Cia reikia priminti, kad nūdieniai Vokietijos socialdemokratai ir savo ideologija ir praktika yra labai nutolę nuo savo pirmtakūnų. Tiesa, ir toliau jų partijos ramstis yra darbininkų organizacijos, tačiau per rinkimus partija apeliuoja į

daug platesnius tautos sluoksnius. Nuo 1959 metų partija atsisakė 'marksizmo' ir praktiškai liko daugiau panaši į Amerikos demokratų partiją, negu į senos mados socialistų partijas. Ideologijos nedaug liko ir kitoje didžioje vokiečių partijoje — krikščionys demokratų partijoje, kuriai tik tokį specifinį vardą. Iš tikrųjų visai negalima lyginti su mūsų nei Italijos krikšč. demokratais. Visų pirma, toje partijoje yra ir katalikų ir protestantų, jau tas faktas mažina tikybinio faktoriaus ir ypač klero reikšmę. Apie religiją ten prisimenama tik skirstant valdžios vietas — tada norima išlaikyti proporciją ir nesudaryti įspūdžio, kad partijoje įsigali viena ar kita konfesinė grupė.

Toks abiejų partijų ideologijos keitimasis, ar greičiau atsisakymas nuo bet kokios ideologijos, padėjo sudaryti naują didžiosios koalicijos vyriausybę. Tačiau naujos vyriausybės sudarymas dar nereiškia visų prieš vokiečius stovinčių problemų išsprendimo. Abejose partijose, ypač socialdemokratų tarpe, yra nemažos opozicijos naujai vyriausybei. Visa eilė idealiau nusiteikusių tos partijos narių mano, kad socialdemokratai, eidami į koaliciją, faktinai tik sustiprino krikšč. demokratų, kurie buvo atsidūrę labai blogoje būklėje. Partijos vadovybė vyriausybės sudarymo išvakarėse gavo per 3.000 protesto telegramų ir didelį skaičių laišku. Labai triukšmingas naujos koalicijos priešininkas yra ir... naujo vicekanclerio bei užsienio reikalų ministro Willy Brandt sūnus Petras.

Į visus tokio pobūdžio priekaištus Wehner atsako praktiškai: "Asmeniška i dar ilgą laiką galėčiau išbūti amžinoje opozicijoje,

tačiau partija iširtų". Nūdieniais laikais partija tik tada turi prasmę, jei jai pagaliau pasiseka patekti į valdžią, nors ir pusininku. Tą patį Wehnerį, kuris naujoje vyriausybėje gavo Vokietijos sujungimo ministerijos postą, jo žmona Lotte sveikindama su pasisekimu ašaromis akimis priminė, kaip lygiai prieš 20 metų jie dar klaidžiojo po sunaikintą Hamburgą neturėdami jokios pastogės...

Paliekant asmeniškus ir partinius dalykus nuošaliai, sustokime kiek prie naujos koalicijos programos. O ji kol kas sutarta tokia:

- Užsienio politikoje laikomasi panašios linijos — buvęs užsienio reikalų ministris Schroederis, kuris vadovauja maždaug trečdaliui iš šiaurinės Vokietijos kilusiems krikšč. dem. atstovams seime, gavo krašto apsaugos ministerio postą su Rytų kaimynais ir sovietų satelitais, bus siekiama ne tik gerų, bet ir diplomatinių santykių, jei jie nebus surišti su kokiai nepriimtinais vokiečiams reikavimais. (Iki šiol Vakarų Vokietija nepalaikė diplomatinių santykių su tom valstybėmis, kurios pripažino Rytų Vokietijos suverenumą, išskyrus Sovietų Sąjungą, kuri tą valstybę pati sukūrė!).

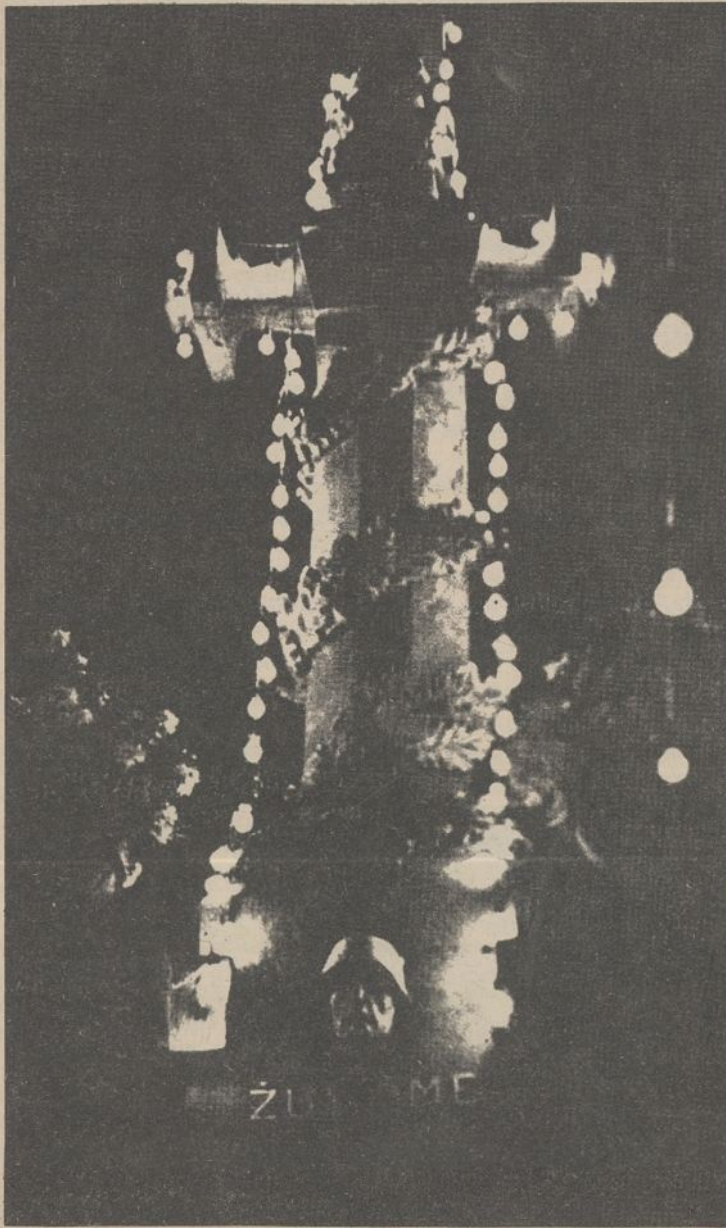
- Vakarų Vokietijos vyriausybė atsisako nuo atominių ginklų NATO rėmuose, tačiau pasilaiko teisę dalyvauti Europos atominėje pajėgoje, jei tokia kada nors būtų sudaryta;

- Santykiuose su Rytų Vokietija bus siekiama padėties normalizavimo ir tiesioginių ryšių su Rytų Vokietijos įstaigomis, jei tai nevestų prie juridinio ir faktinio Rytų Vokietijos suverenumo pripažinimo;

- Bus siekiama naujos rinkimų sistemos, kuri vestų tik prie dviejų partijų egzistencijos nuo 1973 metų;

- Bus pakelti kai kurie mokesčiai (po 3 pf. daugiau už ltr. benzino ir 10 pf. už cigaretę) ir griebtasi taupumo priemonių.

Kaip matome, programa, nors ir yra kiek lankstesnė už buvusių vyriausybių programas, tačiau iš esmės neišsprendžia jokių proble-

Nepriklausomybės laikais Kauno kapinėse stovėjęs žuvusiems dėl Lietuvos laisvės kariaus paminklas. Vyt. Maželio nuotrauka

JAUNIMO METŲ UŽBAIGIMAS

PLJK pirmininko Algio Zapracko žodis Jaunimo Metų užbaigimo proga, XVI Lietuvos Studentų S-gos visuotinio suvažiavimo 1966 m. lapkričio mėn. 26 d., Toronte.

Išblaškyti po platų pasaulį, nematę tėvynės, mes, laisvojo pasaulio lietuviai jaunuoliai pasirinkome sau šūkį "Mūsų Jėgos, Mūsų Žinios,

Laisvai Lietuvai Tėvynei!"

Aštuoniolika jaunimo atstovų, atstovaujau vi-so laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo centrinės organizacijos, dalyvaujant F.L. B-nės atstovams, praeitais metais, Toronte paskelbėme 1966-tuosius metus JAV NIMO METAIS.

Šiandieną, po trylikos mėnesių įtempto darbo, baigiame mūsų užsibrėžtus Jaunimo Metų tikslus, todėl norėčiau pažvelgti į atsieliktus rezultatus:

Jaunimas atvirai ir vienbalsiai pasisakė remsią Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir jos tikslus. Rezultate mes matėme 18-kos kraštų lietuvių bendruomenės aktyviai įsijungusias į Jaunimo Metų programą, ypač Kanados jaunimo kongreso pasisekimą, Australijos jaunimo dienų gyvumą ir Vokietijos studijų dienų pasisekimą.

Nuo 1966 metų sausio mėn. pradžios, iki š.m. pabaigos, Lietuvos visuomenės dėmesys buvo nukreiptas į įvairias jaunimo problemas, pradedant lietuviškų šeimų sudarymu, iki Lietuvos laisvinimo būdų. Tiek pats jaunimas savo atskirose grupėse, organizacijose, stovyklose, suvažiavimuose, tiek mūsų vyresnieji savo spaudoje analizavo ir tebediskutuoja jaunimo vaidmenį šiandien ir ateityje.

Jaunimas Jaunimo Metų veiklą pradėjo su Kanados jaunimo kongresu, sekė Lietuvos Stu-

dentų S-gos XV-tasis visuotinis suvažiavimas, kurio tema buvo "Išėivija 25 metų perspektyvoje -- ir kas toliau?" Toliau sekė jaunimo žygis į Jungtines Tautas, kuris sujungė visą lietuvių išėiviją. Akademikų Skautų dešimtukas nutraukė Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos sesiją, reikalaujant Jungtines Tautas išleisti Lietuvą į laisvųjų tautų sąstatą. Jaunimas nebijojo susitikti su savo tautos priešais ir išnaudojo kiekvieną momentą jam priminti, kad Lietuva yra okupuota, naikinama ir okupanto išnaudojama.

Reizgytė atkreipė pasaulio dėmesį į Lietuvos padėtį, išgaunant Justo Paleckio parašą ant peticijos Jungtinėms Tautoms, reikalaujant Lietuvai Laisvės ir Nepriklausomybės.

Jaunoji karta dėjo visas pastangas, kad veiksniai miestų ir šalių ambicijas, derintų savo veikimo gaires ir vievingai kovotų už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą.

Vasario 16-tos dienos minėjimuose dauguma pagrindinių kalbėtojų buvo jaunosios kartos atstovai. Jaunimo Metuose JAV Kongresas pravedė rezoliuciją, specialiai taikytą Pabaltijo kraštams, kuria Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė yra raginama imtis iniciatyvos iškeliant Baltijos valstybių klausimą Jungtinėse Tautose.

Didieji Jaunimo Metų momentai buvo: studijinė savaitė, pirmoji pasaulio lietuvių jaunimo stovykla ir jaunimo kongresas.

Jaunimo stovykloje, Dainavoj, ne tik skambėjo lietuviška daina, aidėjo muzika, bet buvo ir jaunimo organizacijų manifestacija, kurioje keturios skirtingos ideologinės grupės, anksčiau tradiciniai nesugyvenusios, gražiausiai bendradarbiavo ne tik tarp savęs, bet sujungė visus, svečius ir vietinius, į vieną didingą lietuvišką šeimą.

Ta lietuviška šeima, kuri kalbėjo viso laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo vardu, jaunimo kongrese vienbalsiai pasisakė už kūrimą lietuviškų šeimų, per kurias tik bus galima išlaikyti lietuvių tautybę. Jaunimas prašė pasaulio atkreipti dėmesį į Lietuvai daromą skriaudą. Jaunimas prašė lietuvių visuomenės, o ypač veiksmų, aktyviai ir dinamiskiau kovoti už Lietuvos laisvės atstatymą. Jaunimas savo nuostatą pademonstravo prieš Jungtinių Tautų ir Sovietų ambasados. Jaunimas įteikė 140,000 parašų peticiją Jungtinėms Tautoms, reikalaujant Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės, pra-

(Nukelta į 2 psl.)

IS VISO PASAULIO

* JTO KOMITETAS Taikiam Ekdvės Naudojimui, kurį sudaro atstovai iš 26 valstybių, priėmė sutarties projektą, kuriuo draudžiama erdvė ir erdvės kūnais naudoti kariškiams tikslams. Būdinga, kad su sutarties projektu sutiko ir Sov. S-ga. Sutarties projektas įteiktas JTO visuotinam susirinkimui galutinai patvirtinti.

* PASIKEITIMAS AMBASADORIAIS tarp JAV ir Bulgarijos bei Vengrijos įvyko diplomatinėje praktikoje neįprastu greičiu. Dvieji savaitę bėgyje buvo gautas abiejų šalių vyriausybių sutikimas pasiuntinybes pakeisti į ambasadas. Spėjama, kad tuo reikalu nebuvo atsižvelgiama Maskvos sutikimo, už tat kiti satelitai, gavę tokius pat pasiūlymus, privalo susilaikyti. Pvz., Čekoslovakijos vyriausybė buvo pastatyta keblio padėtin, suėmus JAV pilietį, bet čekų kilmės, Kazan, Bostono kelionių agentūros vedėją. Suėmimas įvyko Sov. S-gos lėktuvui specialiai nusileidus Prahoje.

* LATVIŲ SĄJUNGA AMERIKOJE nutarė ne tik iškilmingai švęsti Latvijos Nepriklausomybės atgavimo 50 metų sukaktį, bet kartu tą progą išnaudoti savo valstybės politiniams reikalams. Minėjimo tinkamam pravedimui nutarta įsteigti specialius fondus. To fondo lėšomis tarp kita ko, busių siunčiamos delegacijos pas įvairias Afrikos ir P. Amerikos vyriausybes, jas informuojant apie Latvijos padėtį. Be abejo, atitinkamai bus veikama į JAV ir kitų laisvųjų kraštų vyriausybes.

Daromi žygiai minėjimuose rasti bendrų kelių su tokiomis iškilmėmis besiruošiančiomis Lietuvos ir Estijos organizacijomis Amerikoje.

* KANADON IMIGRUOJA kas kart daugiau amerikiečių. Šių metų bėgyje (per 9 mėn.) atvyko nuolatiniams apsigyvenimui 13,635 Amerikos piliečiai. Jų tarpe -- 4000 negrų.

-- Gelbėkit, vokiškas slibinas pasirodė!...

Mums rašo

50 METŲ VERGIJOS NUSIKRATYMO...

Eilėje laikraščių buvo pasisakymai dėl Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 50 metų su kakties upatingo minėjimo. Organizacijos tam minėjimui jau ruošiasi.

Pirmiausia, nedarykite klaidos minėdami tik 50 metų nuo nepriklausomybės paskelbimo. Minėjimas vasario 16-sios kaip Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, o neatstatymo ar vergijos nusikratymo, mus pastatė ar pastatytų į atsilikusių tautų eilę. Nepriklausomybės paskelbimas tik prieš kelias dešimtis metų ir toje nepriklausomybėje pagyvenus tik porą dešimčių metų suligintų su Afrikos tautomis, kurios tik dabar pradeda kurti savo valstybes. Jos niekada nebuvo nepriklausomos ir neturėjo jokio savistovumo.

Lietuva buvo nepriklausoma valstybė jau daugiau kaip prieš 700 metų ir turėjo savo karalių Mindaugą, kuris, anų laikų papročiu, kartą gavo iš Popiežiaus Inocento IV. Jeigu jau buvo karalius, tai buvo ir valstybė, kurią tais laikais žinojo ano meto pasaulis.

Šiandien mums svarbu rodyti pasauliui mūsų valstybės istoriją, jos amžių. Ne tik eilinis kitų tautų gyventojas, bet ir inteligentas, mokslininkas ir net istorikas nelabai žino mūsų praeitį. Minėdami 50 metų vergijos nusikratymą, kalbėkime ir rodykime jos praeitį. Rodykime, kad tas pats maskolis, kuris buvo mus paveręs seniau, šią dieną daro tą patį. Minėkime ir unių su lenkais, minėkime visus padalinimus, parodant kodėl buvo prarasta nepriklausomybė.

Izraelis atgavo nepriklausomybę po poros tūkstančių metų ir yra globojamas Jungtinių Tautų. Mūsų teisės yra ne mažesnės. Šimtmečius buvome laisvi ir turėjome savo nepriklausomą valstybę. Prieš 50 metų nusikratėme vergijos. Tik Stalino - Hitlerio susitarimu praradome nepriklausomybę. Mūsų diplomatiniai atstovai ir šią dieną dar tebėra eilėje didžiųjų valstybių. Taigi, minint 50 metų vergijos nusikratymo sukaktį, akcentuokime tai, kas kelia ir rodo mūsų pagrindines teises ir nepriklausomą gyvenimą.

Paulius Žičkus

DIRVOJE DIDELIS
PASIRINKIMAS
NAUJŲ KNYGŲ,
PLOKŠTELIŲ IR
TAUTINIŲ
RANKDARBIŲ!

4³/₄%

BUS MOKAMA PRADEDANT
SAUSIO 1 D., 1967 M.
UŽ VISAS SĄSKAITAS.

**Mutual
Federal
Savings**

2212 WEST CERMAR ROAD
CHICAGO, ILL. 60608
John J. Kazanuskas, Pres.

TURTAS VIRŠ DVIDEŠIMT MILIJONŲ

Automobiliams aikštė greta mūsų įstaigos

Nuo spalio mėn. 17 d. 1966 m. sąskaitos yra apdraustos iki \$15,000.00 per Federal Savings & Loan Insurance Corporation.

Paskutinės II Pasaulinio karo dienos (13)

Pataikūnai laukia stebuklo...

Tuo metu, kai maršalai Zukovas ir Konievas ruošė savo armijas Berlyno puolimui, Hitleris nusprendė, kad sovietų armijų koncentravimas prie Kuestrino yra tik apgaulė, nes svarbiausioji rusų ofenzyva busianti nukreipta Prahos link, o ne į Berlyną. Tik vienas jo generolų pritarė tai jo minčiai, tai Ferdinand Schoerner, vadovavęs armijų grupėi centre, Heinrichi grupės dešinėje.

— Mano Fuehreri, — sakė jis, — tai parašyta istorijoje. Prisiminkit tik Bismarką: Kas savo rankose turi Prahą, tas valdo Europą.

Hitleris tam pritarė ir generolas, kuris buvo pasidaręs jo favoritu, po to, kai jis susipyko su visais generolais, buvo pakeltas į maršalus. Tuo pačiu metu Hitleris pasirašė fatališką sprendimą. Balandžio 5 vakare Heinrichi gavo įsakymą perkelti į Schoernerio grupę savo geriausias šarvuotųjų divizijas, su kurių pagalba jis tikėjosi atlaikyti sovietų puolimą.

Vykdamas į Hitlerio sušauktą vyriausių vadų pasitarimą, Heinrichi su savo štabo operacinio skyriaus viršininku Eismannu buvo nustebinti Berlyno vaizdu. Per paskutiniuosius dvejuis metais antrą kartą jis lankėsi sostinėje ir savo akimis negalėjo tikėti ką matė. Normaliu laiku pasiekti Hitlerio būstinę būtų užtekę pusantros valandos, bet dabar jau trys valandos buvo kelyje, priversti daryti įvairius klyūčių apvažiavimus, ar tai sugriautą tiltą, ar bombom išardytą gatvę. Abiejuose Wilhelmstrasse pusėse namai buvo tik griuvėsiu krūvos. Prie Hitlerio rūmų juos pasitiko sargybinis, kuris sudaužė kulnėmis Heinrichiui ir Eismannui praeinanti. Jiems buvo pranešta, kad posėdis vyks bunkeryje, po žeme įrengto salė, už rūmų sodelyje. Palydovo vedami nusileido į požemį, kur jau buvo susirinkę didžiulia aukštųjų kariškių.

Heinrichi laikėsi tyliai, nesileisdamas į kalbas. Jis jautė, kad visi tie žmonės, kurie supo Hitlerį, gyveno svajonių pasaulyje, laukdami kažkokio stebuklo. Ir tas žmogus, kuris turėjo padaryti stebuklą, greit pasirodė. Gen. Burgdorf, pakėlęs ranką virš galvos, davė ženklą visiems nutilti:

— Ponai, štai Fuehreris. Hitleris turėjo kiek sun-

kumų pereiti siaurą koridorių, kuriame buvo pilna kariškių. Jis atsisėdo gale stalo jam skirtos vietos, sudrėbdamas kaip maišas ir pasiliko tylus, pasirėmęs ant fotelio atramos. Užpakaly jo sekė vyr. štabo viršininkas gen. Krebs ir Bormann užėmė vietą prie sienos. Be jokių ceremonijų Krebs pristatė Hitleriui Heinrichi ir Eismanną. Hitleris jiems silpnai paspaudė ranką.

Salė buvo nedidelė ir ne visiems buvo vietos atsisėsti, tad Heinrichi pasiliko stovintis. Hitlerio kairėje, o Eismannas dešinėje. Keitelis, Himmleris ir Doenitzas atsisėdo kitame stalo gale, kiti pasiliko stovėti aplink stalą, arba net koridoriuje, kur pusbalsiu kalbėjosi.

Krebs atidarė posėdį pastebėdamas, jog reikia skubėti, kad generolai galėtų grįžti greičiau prie savo grupių ir tuoj pasiūlė Heinrichiui padaryti raportą. Hitleris tam pritarė. Užsidėjo žalius akinius ir davė ženklą Heinrichiui pradėti.

Generolas Heinrichi preciziškai iš karto ėmėsi už siužeto. Žiūrėdamas kiekvienam tiesiai į akis, jis pradėjo šiais žodžiais: "Mano Fuehreri, turiu pasakyti, kad priešas ruošiasi puolimui su ypatingai stipriomis jėgomis nuo Schedto iki Frankfurto".

Ir vedžiodamas pirštu žemėlapyje, kuris buvo išties tas ant stalo priešais Hitlerį, Heinrichi nurodė Oderio fronte labiausiai išstatytą pavojaus sektorių, neabejodamas, kad didžiausią svorį turės pakelti gen. Busse 9-toji armija. Susirinkusieji atidžiai klausėsi jo pranešimo su nerimu, nes dar niekad nebuvo girdėję Hitlerio akivaizdų tokio pranešimo, įvykių nesistengiant nudažyti ružavom optimizmo spalvom. Kai kurie generolai vengdavo kalbėti apie nepasisekimus, užtušudami pasisekimais. Po Guderiano nušalinimo, joks generolas nedrįso būti taip aiškus. Kai buvo paliestas Frankfurto prie Oderio klausimas, Heinrichi pasakė, kad būtų bereikalingas žmonių aukojimas ir Frankfurto reikėtų apeiti. Panašiai kalbėjo Guderianas dėl Kuestrino ir tas jam kainavo nušalinimu iš pareigų. To pat likimo galėjo susilaukti ir Heinrichi.

— Devintos armijos sektoriuje silpniausioji vieta yra Frankfurto. Įgula nedidelė, trūksta šaudmenų ir aš manau, kad mes turėtume iš ten atitraukti kariuomenę.

Hitleris iki šiam laikui ramiai sėdėjęs, staiga pakėlė galvą ir griežtai pasakė: — Aš atsisakau tai priimti.

Tai buvo jo pirmieji žodžiai, kuriuos pasakė nuo posėdžio pradžios. Staiga jis pradėjo domėtis įvykiais ir Heinrichiui statyti klausimus. Heinrichi visiems klausimams turėjo paruoštus atsakymus ir skaičiais parėmė faktus. Hitleris permetė akimis dokumentus ir atrodė nustebintas. Heinrichi pasinaudodamas tyla pakartojo:

— Mano Fuehreri, aš nuoširdžiai galvoju, kad būtų protinga atsisakyti nuo Frankfurto gynimo.

Visų didžiausiam nustebimui, Hitleris atsiskuto į štabo viršininką ir pasakė:

— Krebsai, aš manau, kad generolas teisingas dėl Frankfurto. Paruošk reikalingus įsakymus šiandien pat.

Tylą pertraukė koridoriuje pasigirdę balsai ir pasirodė maršalas Goeringas. Jis atsiprašė Hitlerio dėl pavėlavimo ir atsėdęs šalia Doenitzo išklaušė apie ką buvo kalbama. Tuoj pašėkęs pradėjo kalbėti apie savo parašytininkų herojiškumą ir galutinai pabrėžė, kad Frankfurto turės būti gynamas.

Heinrichi vėl iš naujo pradėjo argumentuoti už pasitraukimą iš Frankfurto. Kiti generolai vengė kištis į ginčą. Vyr. štabo viršininkas Krebs, kaip ir galima buvo laukti, nenorėjo pasakyti savo nuomonės:

Hitleris, išvargintas ginčų, pagaliau paklausė, kas yra Frankfurto įgulos vadas.

— Tai pulkininkas Bieleris, pilno pasitikėjimo ir didelio prityrimo karininkas, įrodęs tai kautynių lauke, — pasakė Heinrichi.

— Ar jis panašus į Gneisenau? — vėl paklausė Hitleris, tuo norėdamas sužinoti, ar Bieleris gins Frankfurto kaip generolas Gneisenau Kolbergo tvirtovę gynė nuo Napoleono.

Heinrichi išlaikė šaltą kraują ir korektiškai atsakė:

— Frankfurto kova nuspręsta, ar jis yra Gneisenau ar ne.

Į ką Hitleris atkirto: — Gerai, atsiųskit man rytoj Bielerį, kad aš pats galėčiau spręsti. Po to aš matysiu, ką galėsiu nutarti dėl Frankfurto.

Pirmąjį rundą dėl Frankfurto Heinrichi buvo pralaimėjęs ir matė, kad pralaimės antrąjį, nes Bieleris nebuvo panašus į legendarinį herojų. Nedidelio ūgio, su akiniais, jis atrodė labiau panašus į kaimo mokyklos mokytoją ir vargu ar galės į Hitlerį padaryti gerą įspūdį.

Dabar buvo artinamasi prie kritiškiausio posėdžio punkto ir Heinrichi apgailestavo, kad neturėjo diplomatiško lankstumo. Jis mėgo prie dalyko eiti tiesiu keliu, tad pasakė:

— Mano Fuehreri, aš nematau, kad Oderio fronto jėgos bus stiprios atsilauktyti prieš milžinišką priešą jėgą.

Hitleris drebėdamas pasiliko tylus ir Heinrichi dėstė, kad jo armijos daliniams trūksta prityrimo kovoje, kad kareiviai, surankioti iš visų kareivinių atsargų, neturi jokio apmokymo, kad tai jauni, kuriems negalima pasitikėti. Tas pats ir su didžiama dalinių vadais. "Devintoji parašytinė" kų divizija, tarp visų kitų, manė labiausiai neramina", paaiškino Heinrichi. "Jos kadras sudarytas beveik vien iš administracijos karininkų ir puskarininkų, be prityrimo vadovauti kovoje".

Goeringas, girdėdamas šiuos žodžius, pasišiaušė.

— Ką! Mano parašytininkai! Jūs kalbate taip apie mano parašytininkus! Jie yra patys geriausi pasaulyje! Aš... Aš neleisiu, kad jie būtų įžeidžiami! Aš garantuoju už jų vertę!

— Herr Reichsmarschall, — šaltai pastebėjo Heinrichi, — aš nepasakiau blogai apie jūsų parašytininkus, bet patyrimas man įrodė, kad daliniai be apmokymo ir vadovaujami naujokų, dažnai taip susijaudina nuo pirmo priešo artilerijos apšaudymo, kad niekam nebentinka...

Į ginčą įsiterpė Hitleris, pastebėdamas ramiu balsu, kad turbūt dar užteks laiko

Jaunimo Metų užbaigimas

(Atkelta iš 1 psl.)

šant Jungtines Tautas pasmerkti komunistų kolonializmą Europoje.

Jaunimas kultūriniam momente pastatė operą "Lokys", suruošė visą eilę dailininkų parodų, kultūrinių popiečių ir vakarų.

Lietuvių visuomenė žavėjosi ne tik mūsų grožio karalaite, bet ir visais 128-niais jaunimo kongreso atstovais, kurie su savo kraštų vėliavomis sudarė išpūdingą eiseną dainų šventėje. Ne vien plojimai lydėjo mūsų atstovus, bet ir jautrios lietuvių visuomenės auka \$57,000.00 Jaunimo Metų išlaidoms padengti.

Brangieji -- mūsų prietarimu, jūsų aukomis, jūsų nuoširdumu įvykdėme Jaunimo Kongresą.

Jūs neatsisakėte priimti svečių. Jūs parodėte jiems lietuvišką nuoširdumą, vaišingumą, mūsų lietuvišką išsilavinimą. Jūs apdovanojote juos knygomis, plokštelėmis ir kitais lietuviškais suvenyrais, o labiausia sutvirtinote juos lietuviybėje. Šiandieną Jaunimo Metų rezultatai mes jau matome. Džiaugiamės Australijos lietuvių paruošiamaisiais darbais ruošiant jaunimo meno dienas; argentiniečiai ruošia Jaunimo Metų užbaigimą ir studijų savaitę. Jie kviečia mus visus Jaunimo Metų užbaigtuvėse ir studijų savaitėse dalyvauti.

Mūsų vietinės organizacijos, o ypač mažesnės kolonijose, daug stipriau ir veikliau pradėjo dirbti. Tegul šiuose Jaunimo Metuose uždegta tėja

juos apmokinti.

Heinrichi užtikrino, kad viskas bus padaryta, kiek leis laikas, bet apmokymas niekad nepakeis prityrimą kovoje, ko jiems trūksta. Hitleris atmetė tą teoriją ir pastebėjo, kad geri vadai duoda prityrimą karius ir kiekvienu atveju rusų armija irgi sudaryta iš antros rūšies kareivių.

— Stalinas, — pastebėjo Hitleris, — jau prie galo savo jėgų ir viskas, kas jam liko, tai vergai, kurių pajėgumas ribotas.

Heinrichi buvo nustebintas, girdėdamas tuos žodžius. Jis negalėjo tikėti, kad Hitleris taip blogai būtų informuotas.

Pagaliau Heinrichi nutarė pasakyti, ką seniai jau norėjo.

— Turiu pasakyti, kad po to, kai mano šarvuotųjų divizijos buvo perkeltos pas Schoernerį, visi daliniai, blogi ir geri, turės būti išstatyti pirmoj linijoj. Nebėra rezervų. Jokiu rezervų. Ar ši kariuomenė atsilaikys prieš artilerijos bombardavimą prieš puolimą? Ar atlaikys pirmąjį smūgį. Kurį momentą galbūt. Bet puolime, kurio mes laukiame, kiekviena mūsų divizija praras po batalijoną kareivių, kas reiškia, kad visame fronte savaitės laikotarpį ištisos divizijos dings. Mes negalime sau leisti tokių nuostolių. Mes neturime kuo divizijas pakeisti. Tiesa tame, kad mes galėsime atsilaikyti tik kelias dienas, o paskui bus viskam galias...

(Bus daugiau)

vynės meilės liepsnelė dega mūsų visų jaunose širdyse ne tik per šiuos Jaunimo Metus, bet visą mūsų gyvenimą.

Jaunimas semdamasis žinias iš garbingos Lietuvos istorijos, žiūri į ateitį su didesniu ryžtu ir pasitikėjimu. Tikimės, kad jaunimo kongreso ruošimas virs tradiciniu ir įvyks už penkių metų -- 1971 metais. Skatiname jaunimą ir visą lietuvių visuomenę bei visas lietuvių organizacijas, padėti į šalį savo ambicijas, intrigas, visą savo energiją nukreipiant kovai su okupantu už Lietuvos laisvę.

Mūsų sesės ir broliai pavergtuje Lietuvoje neturėjo progos išgirsti mūsų paskaitų, mūsų minčių, bet mes jų nepamiršom. Mūsų jėgos, mūsų darbai, 1966-aisiais metais buvo skirti jums ir nepriklausomai tėvynei Lietuvai.

Baigdamas, širdingai dėkoju visoms ir visiems už jūsų pagalbą vykdam Jaunimo Metų programą.

CHICAGO

* DR. KAZIO GRINIAUS, Lietuvos Respublikos Prezidento, šimtojo gimtadienio proga viešas pagerbimas įvyks šeštadienį, gruodžio 17 d. 7 val. vak. Balo mokyklos - teatro salėje, 2515 West 69th St., Chicagoje.

Žodį tars Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis. Dr. K. Griniaus gyvenimą ir darbą apibūdins dr. Jonas Valaitis. Trumpą paskaitą iliustruos paveikslais ekrane. Meninę dalį ruošia Chicagos Scenos Darbuotojų Sąjunga. Režisuoja Algimantas Dikinis. Dailininkas Jurgis Daugvila. Pagerbimą rengia Dr. Kazio Griniaus Fondo Valdyba.

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE

JOURNEYMEN

DIE MAKERS

DIE TRYOUT

DIE BARBERS

PUNCH
FINISHERS

CONGRESS
TOOL & DIE

3300 Denton
Detroit, Mich.
313 — TR 1-9202
(131-136)

WANTED JOURNEYMEN
MODEL MAKERS
WOOD & PLASTIC
also
FIXTURE BUILDERS
with job shop experience
Must be able to set up work from
Blue Prints and Close Tolerances.
TOMM INDUSTRIES
15 Mile Stephenson Area
1346 Souter Troy, Mich.
585-1460
(133-137)

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

KORP! NEO-LITHUANIA STIPENDIJŲ IR ŠALPOS FONDAS

Organizacijos, visuomeniniai sambūriai bei jų padaliniai, kaip ir kiekvienas gyvas organizmas, turinčiamis augimo ir kitėjimo eigą. Taigi, ir šiandieninis Korp! Neo-Lithuania Stipendijų ir Šalpos Fondas atrodė kitaip jam dar vystyklusio besant, iga, žinoma, kitas formos ir apimtį brendimo ir augimo laikotarpį.

1957 m. kovo mėn. 29 d. būrelis Chicagoje gyvenančių neolitu, dar Korporacijai Chicagoje oficialiai neatsisteigęs, susirinko apsvaistyti ir surasti būdų bei priemonių ištieti kolegiską pagalbos ranką varge atsidūrusiems korporantams. Dar tą patį vakarą trylikos kolegų laimėnį pradžiai sumetė po dešimkę, gi už kelių savaičių šis neoficialus naujagimis ir bevandis fondas jau penkių šimtų dolerių sumoje sušelpė keletą vienminčių vienos ar kitokios pagalbos reikalingųjų. Tų pačių metų rudenį Korp! suvažiavime Detroite jau oficialiai gimė Korp! Neo-Lithuania Šalpos Fondas, kuris kaip donatorius taip ir šalpos darbo talkininkas — vykdytojus apjungė visus, šiaip geležinės uždangos esančius, neolituos bei filijas, ir juos įpareigojo pagal kiekvieno pajėgumą bei sąlygas dalyvauti korporantų šalpos darbe tiek savo triūsais, tiek inaisais.

Tai buvo tos dienos rūpestis ir darbo prasmė.

Bet atsikūrusi išeivijoje Korp! Neo-Lithuania, kaip ir Nepr. Lietuvoje pradėjo sparčiai augti ir klestėti. Išeivijoje studijuojantis jaunimas jautriai išgirdo Korp! šūkį PRO PATRIA ir gausiai pradėjo jungtis į neolituonišką šeimą, o pačiai Korporacijai pasidarė labai aktuali vienas iš jos pagrindinių tikslų — rūpintis savo narių doroviniu, kultūrinu ir moksliniu auklėjimu, visokeriopai juos mokslus einančius, remti. Šalpos Fondo rėmai pasidarė per ankšti. Todėl ir 1960 m. buvo nutarta Šalpos Fondą praplėsti į Korp! Neo-Lithuania Stipendijų ir Šalpos Fondą. Per tuos pastaruosius šešerius metus šis Fondas iš savo kuklių išteklų yra jau suteikęs keletą gražina-

mų stipendijų aukštųjų mokslus einantiems korporantams. Džiugu ir malonu, kad kasmet vis daugiau ir daugiau lietuviško jaunimo ryžtasi praversti Alma Mater žinijos duris, bet dar miečiau, kad jie nepasakėta nutautėjimo sukuriuose ir nežūsta lietuvių bei tautai, bet jungiasi į tautiniai patriotini sambūri ir žada savo jaunatvišką gaivališkumą, įgytas mokslines žinias, jautrią lietuvišką širdį ir sugebėjimus aukoti savo šeimai — lietuvių tautai ir kenčiančiai tėvynei. Vis dėl to šios kilnios mūsų akademinio jaunimo pastangos yra reikalingos ne vien užgyrimų ir moralinių pastiprinimų, bet svarbiausia, konkrečios ir efektyvios materialinės pagalbos stipendijų forma. Čia ir atsiveria Korp! Stipendijų Fondui platūs ir gerokai aplėisti dirvonai, kuriems reikalinga daug, daug jautrių ir nuosirdžių talkininkų. Atrodo, kad aplinkybės keičiantis ir pačiai korporacijai sparčiai augant, grynai labdarybine šalpos sritimi ateityje teks rūpintis kitai institucijai, gi šia viena iš svarbiausių išeivijoje sričių — efektyviai suteikti materialinę pagalbą mokslus einančiam tautiškam jaunimui — turės su meile ir pasiryžimu globoti ir tvarkyti Korp! Stipendijų Fondas.

Mūsų ankstyvesniosios išeivijos sruevančių prakaitu tūkstančiai uždirbtų dolerių buvo suaukota ar testamentais palikta ne vienam šaltam gelžbetoniniam pastatui, kuriame lietuviškas žodis šiandien yra kampininku arba jau ir visai išguitas, gi visada gyvam ir dinamiškam lietuviybės išlaikymo ir tautinės kultūros iš kartų į kartas pertiekėjui bei tautinių vertybių kūrėjui — mokslus einančiam lietuvių jaunimui — labai ir labai nedaug tebuvo skirta paveikios paramos. Ne vienas pajėgus ir lietuvių daug žadantis jaunuolis — paskendo ir tebeskėsta fabriko mašinų sukelto dulkių debes, besigrundamas dėl kasdieninio duonos kėsnio, nes tam tikru jo gyvenimo metu vienos ar antros šimtinės ar tūkstaninės trūkumas jam užsklandė Alma Mater du-

ris ir platesnius akiračius. Mums veik visada pritrūksta atliekamo skatiko paminklui už bronzą tvirtesnę statyti. Beveik visi savo testamentuose prisimena savo gimines, draugą ar pažįstamą ir dar kairą ryt ar poryt jau nebeegzistuosiantį, tačiau retas, ir ypač mūsų lietuvių tarpe, labai retas, kuris neužmirštų savo tautos žiedo — jaunimo, mokslo ir šviesesnio rytojaus sau ir savo tautai siekiančio.

Šiais Jaunimo Metais visi dar tebesidžiaugiamė gausiu ir gaivališku Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąskrydžiu Chicagoje, bet ta pačia proga reiktų pasvarstyti, ar rytoj bus dar pakankamai to lietuviškais reikalais besisielojančio mūsų jaunimo, kuris ryžtųsi tokį kongresą organizuoti, o svarbiausia ar bus dar užtenkamai to lietuviškai gyvo akademinio atžalyno, kad jame dalyvautų. Kiekvienas individas, gavęs visuomeninę paramą, visada jausis jai skolingas ir jis taps tuo žiedu tos jungiančios lietuviškos grandinės, iš kurios jau jis niekad nenorės išsijungti, bet, priešingai, skatins į ją vis daugiau naujų narių.

Korp! Neo-Lithuania Stipendijų Fondas kaip tik ateina į šią didelę tautinę talką, tikėdamasis ne vieną jaunuolį — aukštųjų mokslus einantį, paremti. Bet šis Fondas taip pat laukia ir iš mūsų visų nuosirdžių talikos ir paramos. Jis nėra šiandien dar labai tvirtas ir turtingas, bet juk niekas iš karto negims ta milžinu, gi su visų tautiečių ir vienminčių gera valia bei pastangomis jis tikrai išaugs ir išbuos į drūtą ažuolą, kurio gilės eis Lietuvai laisvės ir šviesos žiburio parnešti.

Tad visokiomis, ir linksnomis ir liūdnomis progomis, prisiminkime šį Korp! Neo-Lithuania Fondą savo nuosirdžiomis ir gausiomis aukomis, kurias su lietuvišku jautrumu ir kolegiska padėka visada mielai priims šio Fondo pirmininkas dr. Juozas Bartkus, 3710 N. Wolcott St., Chicago, Ill., 60613.

Ed. Balceris

Dalis klausytojų dr. V. Kavolio paskaitos metu Santaros-Šviesos Federacijos New Yorko skyriaus su-ruoštoje diskusijoje.

Vlikas atsistatydino... Santaros-Šviesos valdyba atsistatydino...

Emilija Čekienė

Š. m. lapkričio mėnuo New York'e sudrumstė lietuvių nuotaikas.

Lapkričio 19 d., Santaros-Šviesos New Yorko skyrius surengė dr. V. Kavolio paskaitą apie "paklydusį žmogų" ir po paskaitos simpoziumą "apie žodžius į tautą". Susirinko apie 30 žmonių. Simpoziumui pirmininkaujantis V. Rastenis leido į pastatytą klausimą atsakyti Vladimirovi, Sovietų Sąjungos pareigūnui prie Jungtinių Tautų, kurio buvimo dalyvių tarpe daugelis net nežinojo.

Kai kurie dalyviai tame žiūrėjo bendradarbiavimą su mūsų tautos priešais, nes gerai žinoma, kokiems asmenims okupantas pasitiki ir kuriuos išleidžia į laisvuosius kraštus atstovauti ir garbinti jo režimą.

Žmogus tik sau gyvenęs, tik savimi besirūpinęs, demokratiniam krašte gali elgtis, kaip jam patinka, neparzengdamas krašto įstatymų. Tačiau priklausydama kokiai nors organizacijai ar institucijai, savo noru įsipareigoja laikytis tam tikros pačių narių nustatytos organizacinės drausmės, tuo pačiu suvaržydamas dalį savo asmens laisvės.

Pradėjus Vladimir o v u i kalbėti, kai kurie dalyviai protesto vardan apleido salę. Vienas jų, Santaros-Šviesos steigėjas dr. M. Jasaitis. O VLIKo valdybos nariai B. Bieliukas ir A. Vedeckas neparodė jokios reakcijos.

A. Gureckas, Santaros-Šviesos centro valdybos vicepirm., per "Laisvės žiburio" radiją ir Darbininke aiškino, jog dr. Leonas Vla-

dimirovas nėra joks Sovietų Sąjungos pareigūnas. Tačiau radijo vedėjas R. Kezys po pasikalbėjimo pabrėžė, kad "šio incidento esmė yra ne ta, kas šiuo me-

Dr. Rimvydas Vaišnys, naujasis Santaros-Šviesos Federacijos New Yorko skyriaus pirmininkas.

tu yra Vladimirovo darbdavys. Pagrindinis jo bosas vistiek yra raudonieji Kremliaus vada, nes nuo jų priklauso Vladimirovo laikysena ir jo buvimas šen ar ten. Jo šiuo metu priklausymas Jungtinėm Tautom yra tik patogi skraistė nudaoti neutralų taikos apaštalą. Todėl bendravimas su jais yra bendravimas su priešais ir turi būti besąlygiškai atmetas".

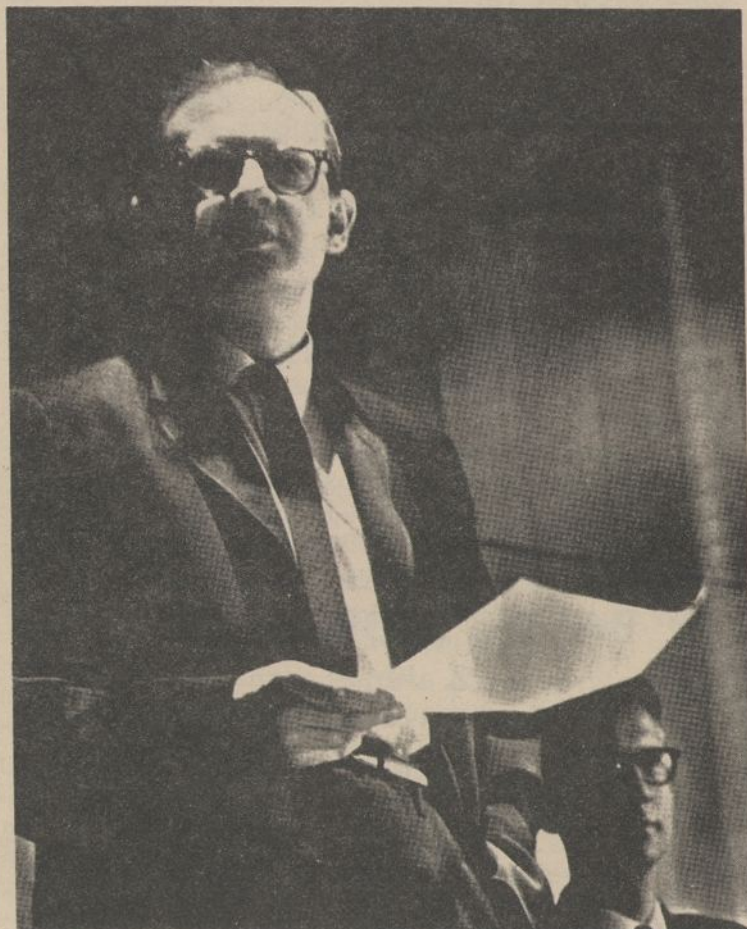
Po šių įvykių Santaros-Šviesos valdyba su pirm. S. Šimoliūnu atsistatydino ir lapkričio 30 d. išrinkta nauja valdyba iš dr. V. Vaišnio, pirm. D. Bulgarskai-

tės. A. Daunio, Misiūno ir J. Vilgalio.

Ryšy su tais įvykiais, lapkričio 30 d. buvo susirinkusi ir VLIKo Taryba, kurios metu buvo pasiūlyta ne pagal VLIKo politinį nusistatymą pasielgti su m s Valdybos nariams iš valdybos pasitraukti, bet jiems to nepadarius, posėdis baigėsi šešių VLIKo Tarybos narių su pirmininku min. V. Sidzikausku atsistatydinimu.

"Paskutiniam VLIKo Tarybos posėdy", sako V. Sidzikauskas Laisvės žiburio radijo valandėlį "išryškėjo daugumos nusistatymas pagrindiniu klausimu, kurs žymia dalimi apsprendžia VLIKo laisvinimo veiklą ir tas nusistatymas nesiderina su veiksmų š. m. sausio 22 d. Clevelande priimta rezoliucija dėl laisvų lietuvių bendravimo su okupuotos Lietuvos gyventojais, kur sakoma, jog su okupantu ir tarybine Lietuva nėra jokių santykių. Mūsų tauta yra karo stovyje.

Aš tikiu, kad sveiko tautos instinkto vedina mūsų visuomenė išeis išlyginusi savo kovos frontą, išaiškinsi pozicijas. Tatai turi pabrėžti ir kovojanti dėl savo laisvės tauta, išseivija ir tą turi žinoti ir mūsų priešas. Šitose sąlygose mano atsistatydinimas galutinas ir neatšaukiamas. Aš didžiausią gyvenimo dalį praleidau gindamas tautos interesus ir, nežinint mano diplomatinio lankstumo, pripratau nedaryti kompromisų, kai yra paliestas valstybingumo principas ar tautinė savigarda".

Dr. Vytas Kavolis, skaitęs paskaitą "Abejingas žmogus, jo ktryba ir pasaulėžiūra" lapkričio 19 d. Diskusijų Ratelio popietėje New York'e.

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

Bronys Raila — LAUMIŲ JUOSTA —	
kietais viršeliais	\$3.75
minkštais	\$2.50
V. Šliogeris — A. SMETONA — Žmogus ir	
valstybininkas	\$2.00
P. Tarulis — VILNIAUS RŪBAS —	
kietais viršeliais	\$3.75
Vytė Nemunėlis — MESKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
SIRDIES PRIEPUOLIAI	\$3.75

Be to, Dirvoje galite įsigyti ar užsisakyti plokšteles:
A. Stempuzienės — D. Lapinsko — Dainas
Stereo — \$7.00, Hi-fi — \$6.00
St. Baro — Operų arijos, Stereo \$6.00 || J. Vaznelio dainų ir arijų rečitalis | \$5.00 |

★

Siunčiant čekį ar perlaidą, pridėkite 25 centus persiuntimo išlaidoms.

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

MAIRONIO DOVANA

Kai apie knygą pradeda kalbėti, kaip apie gerą dovaną draugams bei pažįstamiems per vardines, gimtadienius ar švenčių progą, tai jos autoriui ir leidėjui be abejo yra labai malonu. Tikrai, tai būtų puikius paprotys ir lietuviams barzdosiams. Deja, šioje teigiamybėje kartais slypi tam tikras visuomeninės dvasios krizės požymis. Taip, knyga irgi yra prekė, bet mes, tūli kiti romantikai, vis galvodavom, kad knyga reiškia kažką daugiau, negu prekė, -- kaklaraistį, saldinių dėžutę, žiebtuvėlį, net laikrodį ir vazą. Šios pastarosios dovanos yra medžiaginio, utilitarinio pobūdžio, o gera knyga, medžiagiškai ne ko verta (popieris, dažai, įrišimas), yra mums amžinas degančios dvasios žibintas, intelektualinis elektrodas, širdies ir jausmų vitaminas ar visus mikrobias skoniui ir kultūrai ugdyti.

Nebūtų galo mandriems žodžiams knygos reikšmei ir prasmei išgirti, -- jeigu, žinoma, kiekviena knyga būtų tokia gera. Pernai per šventes, atsime nu rašiau, kad pati geriausia ir prasmingiausia tautinė dovana mūsų mieliesiems per sužiedotuves, vestuves ar krikštynas, didesnė, stambesnė ir kiek brangesnė būtų, pvz., Vinco Krėvės raštų šešių tomų rimtai įrištas rinkinys. Jaunavedžiams ar kūdikiui tai būtų žymiai derlingesnis tautinis ir dvasinis kapitalas, negu dūžtantieji servizai ar vazos, plyšančios antklodės, paklodės ar šutys vystyklų. Bet ar tu žmonių kada įtikinsi? Pasikark su savo šarūnu, ir skirga, ir dangaus bei žemės sūnumis, mudviem labiau reikia vystyklų, ir tiek.

Yra dabar ir daugiau knygų, kurias leidėjai beveik ir skiria būti dovanomis, J. Galmino Romuvos leidykla New Yorke, atrodo, jau nebe pirmi metai tam praktikuojasi. Anksčiau tiko tam J. Aisčio poezijos rinktinė, o ypač A. Baranauko Rinkinių šilėlis, dail. P. Lapės sa-

kais ir konkorežiais išpuoštas. O šį pavasarį buvo išleistas puikiai įrištos, taip pat o paties dailininko iliustruotos, ant gero popierio atspausintos Maironio Baladės, Pusantro tūkstančio egzempliorių, po 6 dolerių kiekviena dovana (maždaug geros rūšies šokolado "bonbonierka" ponai per varduves). Tai tokios išvaizdos baladžių rinktinė, kokios niekad Maironis dar nebuvo sulaukęs Lietuvoje. Meniškas leidinys, o ir raidės stambios, tinkančios net visiškai nuo skaitymo atpratusiai akiai. Nemažesnės, kaip mano mamos maldaknygėje, kodėl ji per mišias skaitydavo 19-jo amžiaus pabaigoje.

Baladės -- tai kažkas paslaptinga, poetiška, misteriška. Taip buvo romantizmo gadynėje, taip tebėra ir dabar, o ypač Amerikoje, kur baladės dar niekad taip nebuvo madoje. Liaudies poetai ir mokyti poetai čia joms kuria žodžius, liaudies muzikai ir net džiazininkai pritaiko melodijas, kurias jės galite nuolat girdėti per radiją, televiziją ar kabaretuose. Ir tai yra pati naujausia, šalia kaubojų nuotykių, amerikiečių tautosaka, ypač Laukiniuose Vakaruose.

Mūsų leidėjas į rinkinį sudėjo visas septynias žinomasias Maironio balades, o baladės žanrui paaiškinti bei maironinėm panagrinėti pasikvietė literatūros kritiką Juozą Brazaitytį. Šis 10 puslapių papildinys naudingas rinkiniui ir skaitytojui. Iš jo sužinome, kad baladė yra pasakojamas žmonėse daugiau mažiau populiarus ir žinomas įvykis su draminiu finišu, kur dalyvauja stebuklingos ar atgamtinės jėgos, ir sudėtas eiliuota kalba "kuri iškelia jį iš kasdieninės aplinkos į idealinę, kartais šurpiai dramatišką, kartais žaismingai elegišką".

Kaip žinoma, ilgametis literatūros mokytojas nepriklausomai

moje Lietuvoje, Juozas Brazaitytis (tas pats vėliau politikas ir Liet. Fronto vadas), dažnai savo gausių draugų, kaip ir dera, tituluojamas profesoriumi, jau per pusantro pastarojo dešimtmečio sėkmingai profesoriauja Darbininko redakcijoje Brooklyne. Kaip pasirodo, dabar jis yra jau įsigijęs ir daktaro laipsnį, nes studija taip ir pasirašyta -- Dr. Juozas Brazaitis. Be abejo, papildomas titulas Maironio baladžių komentarams prideda dar daugiau orumo ir gilumo...

Neabejotinai leidinį puošia ir jam suteikia dovanos pobūdį dailininko Prano Lapės Maironio portreto grafinis eskizas, eilė užsklandų ir didelių per visą puslapį piešinių, gražių, elegantiškom linijom, drąsių ir įdomių, tik gal kiek per įvairaus ir labai nevienodo stiliaus.

Tokiu leidiniu Romuvos leidykla vėl įmetė kelias pliauskas į Maironio amžinosios ugnies prigesusį židinį. Tik didžiai gaila, kad ne pačiu geriausiu laiku, -- kada anuomet buvo paskelbti Maironio metai. Bet kai lietuviai į bendruosius pobūvius dabar laiko normaliu ir gero tono požymiu atvykti kartais net dviem valandom vėliau (kas ypač pastebima Laukinių Vakarų lietuviškoje aristokratiijoje), tai išleisti skaitytojams klasikinių Maironio baladžių rinkinį tik dviem metais vėliau yra nepaprastai punktualu ir pagal mūsų laiko dvasią.

Tiems, kurie nėra dar girdėję apie Maironio balades ar jas visai užmiršę, aš čia nieko neaiškinsiu. Labai juk malonu tokią šiltą paslaptį pasilaikyti savyje, tarp mūsų, kurie tai dar žinome arba štai su šiuo nauju rinkiniu seną malonumą galime vėl atnaujinti. Ne visos Maironio baladės yra vienodo žavumo ir įdomumo, bet nuolat daugelį iš mūsų žavės žaismingoji Jūratės ir Kastyčio pasaka arba niūri ir tragiška Upytės didiko Čičinsko legenda, kuri aiškesnė, patikėję laikdavo nuo vaikystės ligi dabar.

Gal nebūčiau čia atskirai ties ja sustojęs, jei ne pastarieji rinkimai Kalifornijoje, kur mes, tarp kitko, turėjom balsuoti už ar prieš rezoliuciją, siūlančią įvesti griežtą policijos cenzūrą kovai su pornografinė literatūra. Pagoniški ir gal pravirkę Laukinių Vakarų piliečiai šią moralistinę rezoliuciją dauguma balsų atmetė, patikėję laikraščiu ir net kai kurių dvasininkų aiškinimams, jog rezoliucija būtų suteikusi policijai per dides teises konfiskuoti kiekvieną nors truputį mažiau švarų leidinį, ligi vaikų darželių lektūros imtinai.

Gal ir gerai, kad balsuotojai atmetė tokią fašistišką rezoliuciją prieš pornografiją. Nes jei būtų priėmę, tai, kaip aiškiai matau, kam nors valdžiai apskundus, mes Kalifornijoje nebūtumėm turėję teisės plintti Maironio baladžių ar kamper šventes dovanoti. Mat, net ir klasikinėje, kunigų rašytoje šio šimtmečio pradžios mūsų literatūroje vistiek yra labai riziškingų ir, anot Draugo daugaiškos linijos, viešosioms bibliotekoms neteiktinų eilučių, ga-

linčių papiktinti jaunuolius ar rodančių nemoralias scenas. Štai viena iš jų apie tai, kas dėjos Liaudoje puotos metu velniui dūšią užrašiusio Čičinsko dvare --

Griežia smuiką rūpestingai
Išsikutęs vokietytis,
Jam kimbolais melodingai
Taiko Leiba Šepetytis.
Kumščia drūta, apskrita
Muša būbną Dabita,
Lyg alkūnių atsiraitytis;
Ant vaškuotų gi grindų
Šoka plikos lig blauzdų
Liaudos gražios bajoraitės.

Bet Čičinskas apsiniaukęs
Sėdi rūstus, nešnekus,
Ant plikos kaktos sutraukęs
Raukšlų gresiančius lankus.
"Šimtą rykščių toms mergoms
Atskaityk, Kmita, nuogoms!
Išblaškyt minčių nemoka...

Kaip negyvos lėlės šoka".

Ir kad šitokia senų gerų laikų Paryžiaus "Chez Maxim's" kabareto scena būtų dar vaizdingesnė, dailininkas P. Lapė, žinoma, negalėjo užmerkti akių ir viso didelio puslapio piešiniu specialiai ją savaip perpasakoję juodai mėlynom spalvomis. Deja, piešinys, bent manęs, aiškiai nepatenkino, nes tų dviejų baladės posmų tikrosios dvasios ir baladės dainiaus drąsaus iškalbingumo jis neperteikė.

Savo renesansiškame paveikse dailininkas daugiau dėmesio sutelkė didiko Čičinsko milžiniškai rūmų salei ir jos butaforijai, kandelabrams, puotaujantiems, bet kažkaip itin surdusiems bajorams, net to smulkininko vokiečio, žydo Leibos ir Dabitos štrausiškam orkestrui palubėje. Gi Liaudos bajoraičių grupė, turėjusi būti maždaug piešinio centre, -- atletiškos merginos, tiesa, plikos ligi blauzdų, berods ir visiškai nuogės, ir rankas aukštyt pakėlusios, kas reikštų šokį, -- bet taip subliurintos ir nepatrauklios stamos, kad turbūt ir mes, jei toj puotoj būtume dalyvavę, drauge su Čičinsku sušuktumėm: -- atskaityt šimtą rykščių tokiom liurbiškom šokėjom, ir baigta!.. Bet pats Maironis gi sako, kad surūgęs buvo tik vienas Čičinskas, o visi kiti puotautojai, tai naklibaldos padaužos aldadrikai, ir griežtai tvirtina, kad ant vaškuotų grindų šoko gražios bajoraitės, ir jis turbūt geriau žinojo, ką sakė... Šaunų naktų būta mūsų Upytėje! Žymiai grakščiau dailininkui pavyko gražuolės Jūratės trejetas senio Matisse stiliaus figūrų, kurios kiekvienai budresnei akiai malonios ir širdį kilniau pakutena. Ir mes tada dar labiau patikim, ką dainius pasakoją apie jos pirmąjį "date", t.y. susitikimą su Kastyčiu --

Vos Jūratė
Jį pamatė
Priešais milžinu galiūnu,
Užsimiršusi skaistybės,
Savo dieviškos didybės,
Pamylėjo žemės sūnų...

Na, ir šios scenos skubi akcija, kaip Maironiui, vistiek ne labai pagal kanonus. Bet ką mes bepadarysim, -- juk dabar neišmesti žodžio iš dainos.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Pianistė Julija Rajauskaitė koncerto metu New Yorke lapkričio 26 d.
Vyt. Maželio nuotrauka

MEAT PACKING PLANT FOR QUICK SALE AND LIQUIDATION REAL ESTATE AND EQUIPMENT LOCATED AT 354 No. Front Street, Philadelphia, Pa. \$5,000 DOWN PAYMENT REQUIRED

Real Estate: 2-Story Commercial Building, used for packing and smoking meats and as a sausage factory.
Lot Size: 18'2"x84'6".
Assessment: \$5,800.00.
First Floor: Concrete, with two walk-in cold rooms, two smoke-houses.
Basement: Dry, cement floor.
Building has 3-phase electric wiring; Columbia low pressure steam boiler.
Equipment: For processing meat: Grinder, chopper, mixer, stuffer, Dougherty steam kettle.
Also: York ice machine, two hand trucks, two scales.

FOR INSPECTION -- APPLY
ANTHONY E. MARTIN, Jr., Vice-President
LIBERTY FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
202 North Broad Street, Philadelphia, Pa.
Telephone: LOcust 7-1480

WANTED

- ★ TOOL & DIE MAKERS
- ★ AUTOMATIC SCREW MACHINE OPERATORS & SETUP
- ★ STOCKMOVERS
- ★ DRAFTSMAN & APPRENTICE DRAFTSMAN
- HIGH SCHOOL GRADUATE WITH EXP. IN TOOL DESIGN PREFERRED

Excellent wages, fringe benefits and working conditions. Will be interviewing from 8 to 5 Monday through Friday. Tuesday and Wednesday evenings until 7 P.M.

APPLY
BUCHANAN METALFORM PRODUCTS, INC.
216 S. POST RD. BUCHANAN, MICH.
An Equal Opportunity Employer (130-136)

KALĖDOS JAU NETOLI ...

Dabar, jau pats laikas pagalvoti ir paplanuoti kokį dovanų siuntinį pasiųsti savo artimiesiems.

Padaryti tai yra paprasta ir lengva, taip pat ir pigu, pasinaudojant leidžiamu siųsti prekių kainoraščiu, kurį gali gauti kiekvienas, veltui, pareikala vęs pas mus.

Tiems, kurie neturi daug laisvo laiko, arba nežino ką reikėtų siųsti, siūlome jau paruoštus praktiškus ir reikalingus siuntinius.

RK 1. (MOTERISKAS)

Vilnonė paltui medžiaga 3 jardai, itališkas nailoninis lietpaltis, nepermatomo japoniško nailono suknelė 4 jardai, 2 p. vilnonių arba nailoninių kojinių, 1 vilnonė gėlėta arba su įvairiais raštais skarelė, 1 šilkinė skarelė, 2 biro, vilnonis megstukas ir graži dėžė šokoladinio saldinių. \$75.00.

RK 2. (VYRISKAS)

Grynos vilnos nertinis, 3½ jardo vilnonė kostiumui medžiaga, 2 nailono viršutiniai marškiniai, 2 p. vilnonių kojinių, 1 p. odinių pirštinių, 2 biro, 1 kaklaraistis, 1 itališkas nailono lietpaltis ir dėžė šokoladinio saldinių. \$75.00.

JUNG TINIS SIUNTINYS RK1 IR RK 2 KAINUOJA \$135.00.

4 sv. taukų, ½ sv. arbatos, ½ sv. geriamo šokolado, ½ sv. kakavos, 2 sv. ryžių, 5 sv. miltų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldinių, 1 sv. razinkų, 1 sv. cukraus, ¼ sv. pipirų, ½ sv. šokolado.

\$30.00.

Tebesiunčiami mūsų anksčiau skelbtieji didelio pasisekimo turį siuntiniai: V-3, 10½ jardo kostiumams medžiaga, už \$55.00, P-3, trims paltams angliška vilnonė medžiaga už \$60.00, N-4, 16 jardu nepermatomo nailono suknelėms už \$45.00.

BALTIC STORES LTD.

(Z. Juras),

421 Hackney Rd., London, E. 2, England.

Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuos su gavoje parašu patvirtintas pristatymas, per 3-4 savaites, visos siuntos registruotos ir apdraustos.

Atstovai: Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich.; A. Kusinskis, 167 Colledge St., Apt. 2, Sudbury, Ontario; L. Radzevičius, R. R. 2, Port Arthur, Ontario, Canada.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE PARAMA- 2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332 Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. 5 Stars Greese Brand 5th — \$5.39
2. Glenmore Vodka 5th — \$2.98
3. Coeur de France Cordials 5th — \$2.98
4. Import. 3 Stars French Cognac 5th — \$4.75
5. May Wine — Import.
From German 5th — \$0.98

6. Krupnik — Honey punch 5th — \$3.69
7. Import. Scotch Wiskey 5th — \$3.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

CLEVELANDAS, VYSKUPAS IR JĖZUITAI...

Maloni buvo ana vieš-nagė Clevelande su Dainavos ansambliu lapkričio 19-20 d.d. Begalės naujų vaizdų ir veidų, gyva ir veikli lietuvių kolonija su savomis bažnyčiomis, Dirvos redakcija, Čiurlionio namais, Lietuvių klubo, su gražiomis lietuvių rezidencijomis liudija lietuviškus atspalvius tame Amerikos pramonės mieste. Ir kai 800-900 žmonių minia susirinko pažiūrėti Dainavos ansamblio atvežto "Nemunas žydi", stebėjau, kad ir akademiškai Clevelando visuomenė, kurios atstovų veidų tikrai daug mačiau, veikals darė išspūdi, vieniems priekeldamas nepamirštamą Lietuvą, kitiems akimirkoms atnešdamas ir meninio grožio. Tad, regis, Dainavos ansamblis ne be reikalo vežė į Clevelandą žydinti Nemuną...

Tarp patenkintųjų pastebėjau ir rengėjų atstovus -- LB Clevelando I apyl. pirm. F. Eidimtą J. Mikonį ir kitus. Jie sakėsi, kad finansiškai neblogai bus išbridę, kad barai ir valgyklos salėje daug padėjo, jog menas nesėstų į skylę... To-

VLADAS RAMOJUS

kia išeivių dalia, kad meną dažnai tenka paramstyti barais ir dešromis su kopūstais. Gal kai Lietuvių fondas išaugs iki milijono ir savoprocensus pajėgs visur mētyti, tada ir mūsų rinktiniai chorai bei ansambliai galės koncertuoti geriausiose miestų salėse. ir ant rengėjų pečių nebeguls sunki finansinė našta... Bet Clevelando užmojis yra pavyzdys, kad ir ne perdidžiausiai lietuvių kolonijai galima pasikviesti 100 žmonių kolektyvą gastrolėms ir dar paimti simfoninį orkestrą.

Kai "Nemunas žydi" pavyko, tad kodėl ateityje neželgti į operą: "Traviata" su L. Šukyte ar ruošiamąją J. Karnavičiaus "Gražiną". Kokia tai būtų meno šventė šviesiai ir veikliai Clevelando lietuvių kolonijai.

Atleiskit, tai svečio užuomina porą dienų pabūvojus pas jus, pamatčius jūsų dėmesį muzikai, jūsų energiją ir ryžtą.

Trumpo buvojimo metu teko aplankyti dvi še-

mas: Stempužių ir Mikulskių. Abejose stebino meno turtai: gausumas paveikslų, gaidų ir įvairių suvenyrų. Taip ir jūtau, kad čia gyvena kūrybine nuotaika, kad tave čia džiugina ne dūžtan-tis kristalas, bet išliekantys dvasiniai turtai.

J. Stempužis savo gražiai įrengtame rūsyje turi idomų archyvą: įvairių žmonių kalbas, įrašytas juostose. Nemažą dalį tų kalbų yra perleides per jo vadovaujamą "Tėvynės Garsų" radijo valandėlę, bet dabar, laiko perspektyvoje, tos kalbos įgauna ir istorinį pobūdį.

Nors šaunu ir smagu buvo Clevelande, bet mintys kartas nuo karto grįždavo atgalios į Chicago, kur lapkričio 20 d. įvyko istorinis Chicagos lietuvių gyvenimo įvykis -- 100 dol. už lėkštę vakarienę Jaunimo centro praplėtimo statybai. Taip norėjosi tuo momentu būti Chicagos Jaunimo centre, o mes štai šauniai vaišinomės šil-tuose Čiurlionio namuose Clevelande ir po valandos kitos sėdom į autobusus kelionei atgal. Ir tokiam minčių sū-

New Yorko Lietuvių Atletų Klubo futbolo komanda sekmadienį, gruodžio 4 d. F.K. Lane aikštėje Brooklyne žaidė prieš Kollsman Soccer klubą. Rungtynių galutinis rezultatas 1:1. Garsas Palys (dešinėje) tarp priešo kojų pasuoja sviedinį komandos kapitonui Rimui Budraičiui (centre), Ringaudui Remezaui (kairėje) besikeliančiam nuo aikštės.

kuryje mielas Juozas Stempužis savo rūsyje padarė netikėtą staigmeną: jis įjungė vysk. V. Brizgio kalbą, pasakytą 1962 m. Clevelande, kur vyskupas aiškiai pabrėžė, kad pastatęs Šiluvos koplyčią Washingtone, jis statysias Jaunimo namus Chicagoje.

Tie autoritetingi vyskupo žodžiai, išgirsti iš juostos aną popietę pas Stempužius, giliai krito į širdį: kaip čia yra -- vyskupas pažadėjo Chicagos jaunimui pastatyti namus, o dabar juos taip sunkiai stato tėvai jėzuitai išitikinę, kad niekas kitas tokių namų Chicagoje nepastatys...

Bet antra vertus, gal ir gerai, kad juos stato jėzuitai. Juk jie turi visos lietuvių visuomenės pasitikėjimą. Gal jie ir susitarė su vyskupu, gal vyskupas V. Brizgys pažadėjo jiems paramą? Kas žino? Bet anie istoriniai vyskupo V. Brizgio žodžiai yra užrekorduoti Clevelande ir jie lieka dokumentu.

O kai mes, dainuodami ir viešnagės išspūdių šil-domi, autobusais riedėjom namų link, Chicagoje jau buvo prasi-dėjusi 100 dol. už lėkštę vakarienę, toli pralenkusi tėvų jėzuitų sudėtas viltis. Vakarieneje dalyvavo 360 žmonių, sumokėję po 100 (o būrelis ir po 1000 dol. už lėkštę). Apie 200 žmonių, nedalyvavusių vakarieneje at-

siuntė savo aukas. Taip, kad vajaus pradžiai Jaunimo centro statybos fondui atnešė apie 40,000 dol. Tai akivaizdi žinia, kad Chicagos ir apylin-kių lietuviai remia jėzuitų užmojus mūsų jaunimo ir kultūrinių vertybių apsaugojimo labui.

Sugrįžęs namo, aplančiau Jaunimo centro direktorių kun. dr. J. Kubilių ir jam pakartojau Dirvos redaktoriaus J. Čiuberčio žodžius, pasakytus man viešint Clevelande, kad Dirva rėmė ir remis tėvų jėzuitų darbų, atliekamus jaunimo ir lietuviybės labui. Kun. dr. J. Kubilius tą akimirką buvo labai pakilioje nuotaikoje, pilnas vilčių ir entuziazmo, kuriuos jam ypač įkvėpė netikėtai puikiai pavykusi vakariene ir visų srovių lietuvių parama Jaunimo centre.

statybos užmojams.

Šių visų malonių įvykių, sujungtų į šį reportažą, atomazga liūdnesnė. Po savaitės, lapkričio 27 d., kariuomenės šventės proga kun. dr. J. Kubiliui laikant mišias jėzuitų koplyčioje, sunegalavo širdis ir veiklusis bei visų gerbiamas jėzuitas kuriam laikui yra išjungtas iš visų darbų, nes yra gydytojų priežiūroje ir ligoninės rutinoje.

Die, duok jam sveikatos ir naujų jėgų užsimotiems uždaviniams įvykdyti. Nes ir lietuviškos kolonijos, ir laikraščiai, ir ansambliai ir visi kiti tautiniai vienetai gyvuos ir veiks, kol jauniosios jėgos įneš savo kraują. O tos jauniosios lietuviškosios jėgos Chicagoje kaip tik ir užauga

Hamiltono lietuvių teatras Aukuras, sėkmingai suvaidinęs Detrote ir Rochesteryje dr. J. Griniaus 5 veiksnių istorinę dramą "Gulbės Giesmė", sausio 21 d. atvykę į Clevelandą. Nuotraukoje viena scena vaidinant Rochesteryje.

AKUTAGAVA RIUNOSKĖ

MANDARINAI

Ižymus japonų novelistas Akutagava Riunoskė gimė 1892 m. Dar kūdikiu esant, jo motina išprotėjo ir mažąjį Riunoskę auklėjo dėdė, kuris įstūmė ir davė jam savo pavardę. Baigęs universitetą, jis plačiai susipažino su Europos literatūra ir kai kurie rašytojai, kaip Anatole France, jam turėjo nemažai įtakos. Akutagava drauge su kitais japonų jauniosios kartos rašytojais sukūrė naujojo meistrisškumo mokyklą "Singikocha", kuri pasiskelbė kaip naujosios literatūrinės srovės šauklys. Naujosios srovės atstovai vertino literatūrą visų pirma kaip meną, pabrėžė teisę literatūros išmonei, ryškiai išreikštą fabulą, reikalavo, kad medžiaga būtų įvairi ir spalvinga, kad būtų ryškūs vaizdai ir išraiškinga kalba. Visa tai atsispindėjo Akutagavos kūryboje. Ji galima vadinti geriausiu japonų siužetinės novelės kūrėju. Be novelių, kurių jis parašė apie pusantro šimto, Akutagava sukūrė keletą scenarijų ir parašė nemažai straipsnių literatūros klausimais. Akutagava savo gyvenimą baigė tragiškai, 1927 m. nusižudėdamas.

Akutagavos novelės yra išverstos beveik į visas kalbas ir plačiai skaitomos pasaulyje.

Buvo rūškana žiemos prietema. Aš sėdėjau traukinio Jokosuka - Tokijas antros klasės vagono kampe ir išsiblaškęs laukiau švilpuko. Vagone jau seniai degė elektra, bet kažkodėl, be manęs, nebuvo nė vieno keleivio. Ir lauke, ir apytamsiame perone šiandien kažkodėl irgi nieko nebuvo, net lydinčiųjų, ir tik tarpais gailiai amčiojo būdų uždarytas šūnytis. Visa tai nuostabiai derinosi su mano nuotaika. Mano sielą gožė neapsakomo nuovargio ir liūdesio blausus šešėlis, tarsi krentas nuo rūškano snieginio dangaus. Aš sėdėjau nejudė-

damas, susikišęs rankas į palto kišenes, ir neturėjau noro net išsitraukti iš kišenės ir peržvelgti vakarinį laikraštį.

Pagalčiau pasigirdo švilpukas. Man kiek palengvėjo. Aš prigludžiau galvą prie lango rėmo ir ėmiau laukti, kol stotis pradės iš lėto trauktis atgal. Bet staiga iš turniketo pusės perone pasigirdo garsus batų kaukšėjimas ir tuojau pat -- piktas konduktoriaus šūksmas; mano vagono durys su bilsmu atsivėrė, ir uždususi įėjo trylikos - keturiolikos metų mergaitė. Tą pačią akimirką traukinys kryptelėjęs lėtai pajudėjo iš vietos. Feron stulpai, lygiais tarpais išsiričiau prieš keleivių akis, vežimėlis su vandens baku, tarsi kažkieno paliktas ir pamirštas, nešikas, linkčiojęs kažkokiam keleiviui, -- visa tai, paskendę langą užtemdžiusių pilkų dūmų kamuoliuose, kažkaip nenuariai ėmė riedėti atgal. Galop lengviau atsikvėpiau, užsirūkiau popirosą ir tik tuomet tingiai pakėliau akis ir dirstelėjau į priešais mane atsisėdusios mergaitės veidą.

Tai buvo tikra kaimietė. Sausi, nė kiek nesutepti aliejum plaukai buvo sušukuoti itiogajesi šukuosena, strazdanoti, supleišėję skruostai buvo taip tamsiai raudonai idegę, jog net darė nemalonių išspūdi. Ant jos kelių, kur nerūpestingai karojo nudėvėta žalia vilnonė šerpė, pūpsojo didelis ryšulys. Nušalusia ranka kurią prilaikė ryšulį, ji rūpestingai spaudė trečios klasės raudoną bilietą. Man nepatiko šitos mergaitės vulgarus veidas. Be to, man buvo nemalonu, jog ji nešvariai apsirėngusi. Pagaliau mane erzino jos bukagalviškumas: ji net nesusigaudė, kur antra ir kur trečia klasė. Todėl, užsirūkęs popirosą, nutariau pamiršti, kad jos čia esama, ir, neturėdamas ką veikti, atsiverčiau

laikraštį. Staiga ant puslapių pro langą krintanti dienos šviesa pavirto elektros šviesa, ir neaiškus laikraščio šriftas netikėtai ryškiai sumirgo mano akyse. Tur būt, traukinys inėrė į pirmąjį iš daugelio tunelių Jokusukos linijoje.

Aš klaidžiojau akimis po elektros nutviekstus puslapius, bet visi pasaulio įvykiai buvo per daug banalūs, kad galėtų išsklaidyti mano liūdesį. Tautos klausimai, jaunavedžiai, vėl jaunavedžiai, valdininkų kyšininkavimai, pranešimai apie mirtį... Jausdamas keistą iliuziją, tarsi traukinys, inėręs tunelin, staiga ėmė riedėti priešinga kryptimi, aš kone mechaniškai bėgiojau akimis nuo vienos liūdnos žinutės prie kitos. Bet visą laiką aš, žinoma, nė valandėlei negalėjau atsikratyti minties, jog priešais mane sėdi ta mergaitė, gyvas pilkos tikrovės išikūnijimas. Tas traukinys tunelyje, ta kaimietė, net ir tas laikraštis, prikimštas banalių straipsnių, -- kas gi visa tai, jei ne nesuprantamo, niekingo, nuobodaus žmogaus gyvenimo simbolis? Viskas man pasirodė beprasmiška, ir, nubloškęs šalin nebaigtą skaityti laikraštį, aš vėl prigludžiau galvą prie lango rėmo, užsimerkiau it negyvėlis ir ėmiau snūduriuoti.

Fraslanko keletas minučių. Staiga, tarsi kažko išsigandęs, aš nejučiomis apsidairiau -- pasirodė, jog mergaitė nepastebimai atsikėlė iš savo vietos ant priešingo suolo, ir atsistojęsi greta manęs, atkakliai stengėsi atidaryti langą. Bet sunkūs rėmai niekaip nesidavė atidaromi. Supleišėję mergaitės skruostai dar labiau išraudo, ir aš girdėjau, kaip, plušėdama prie lango, ji retkarčiais šliurpčiojo nosim ir šnopavo. Aišku, jos pastangos negalėjo nesukelti man už-

(Nukelta į 6 psl.)

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
CLEVELAND VAULT CO.
8616 BUCKEYE ROAD
CE 1-3538

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

JACK'S DONUTS

15652 Euclid Ave. Call GL 1-9872

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4³/₄%
DIVIDEND CHECKS
MAILED QUARTERLY
ON INVESTMENT
SAVINGS
ACCOUNTS

5¹/₄%
LONG TERM
BONUS
SAVINGS
ACCOUNTS

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS • 60650
Phone 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed

NEUŽMIRŠTINAS LIAUDIES POETAS

Tai Antanas Vienažindys, gyvenęs nuo 1841 iki 1892 metų. Šį rudenį suėjo 125 metai nuo jo gimimo. Pats save jis vadino ir Vienužiu: po jo poezijos rinkiniu Dainos lietuvininko prirašyta: "parašė Vienužis, Pakuršėj pasigūžęs" (poetas tada klebonavo Laižuvoje, Pakuršėj).

Gyvenęs dar priešaušrio gadynėje, pačiais tamsiausiais Lietuvai laikais, Vienažindys pirmasis pasuko į individualinę, sakytum, grynai lyrinę poeziją, kurioje tačiau yra nemaža ir patriotinio elemento. Dėl to Vienužio dainas, nuširdžiai išgyventas, liaudis pamėgo ir jas dainavo. Poetas savo dainas iš širdies liete iš-

liedavęs, pritardamas armonika. Jo eilės kaip gi gražus, gražus tolimasis dangus, anot J. Dobilo, yra vienas iš lietuvių poezijos perlų. Jos kaip ir daugumas Vienažindžio eilių, parašytos pagal liaudies dainų nuotaką.

Bet šiuo tarpu mums svarbu tai, kad Vienažindys, nors ir kaip lyriškas ir individualus, savo poezijoje rodo ir ano meto Lietuvos padėtį. Ta padėtis nė kiek ne geresnė nė šandien, po ištiso šimto metų, išskyrus tą 22 metų nepriklausomybės laikotarpį.

Ano meto Lietuvos okupanto tautai daromas skriaudas Vienažindys yra išreiškęs eilėse. Oi dainos dainelės:

Aštrūs valdžios peiliai širdį man pervėrė
Ir sunkų lenciūgą ant kaklo užnėrė.
Toli mano tėvai ant dangiško skliausmo,
Nėr kam nuraminti mano širdies skausmo.
Toli mano broliai visur išblaškyti,
Vieni jau užmiršo, greit užmirš ir kiti...

Lietuvos kolonizavimą, rusų isikūrimą Lietuvoje Vienažindys parodė populiariojo savo dainoje Kur prapuolė tas kelis:

Oi nelaimė, ką aš matau -
Širdį ver kaip yla:
Numylėtojų mano vietoj
Gyvena barzdyla.

Čia nėra skirtumo, ar anų laikų okupantas buvo barzdyla ar gal šių laikų barzdą nusiskutęs -- abiejų tikslas kolonizuoti Lietuvą ir ją greičiau paversti "Didžiosios Tėvynės" dalimi, kaip matom, kas dedas šiandien.

Kaip ano meto lietuvis okupanto buvo išnaudojamas, apkraunamas nepakeliamais mokesčiais, rodo kita populiari Vienažindžio daina Karvelėli paukštužėli:

Prociavojam, prakaituojam
Per visą amžėlį!
O ką turim, kai pažinim
Tiktai sermėgėlę!

Bet jau ir tą gal nuvilkti,
Su dantim sukandę,
Kad ant skladų ir padotų
Būdo neberandi.

O tas skladkas šiokias, tokias,
Kas gal išmokėti,
Toks plėšimas, toks lupimas,
Nebgal ištrėti.

Sakyč daugiau neteisybių,
Bet užginta yra...
Reik nustoti ir dainuoti,
Nors ašaros byra!!!...

Vienažindys, kaip ir Poška, Strazdas, Baronas, to meto lietuvių dar nekėlė į aktyvią kovą su okupantu. Tą kovą pirmasis pradėjo Maironis, savo poezija visą tautą užkurdamas galingam nepriklausomybės ilgesiu ir ryžtui. Jau pačioje pirmojoje savo poemoje "Lietuvoje" Maironis, maldavo Aukščiausiąjį gelbėti Lietuvą nuo okupanto:

Geriausias Dieve, atmink ant mūsų
Ir tarp tamsybių parodyk kelią!
Išgelbėk, Tėve, iš globos rusų
Ir duok išvysti šviesią saulėlę!

mų skriaudų iškėlimas, kuo pasireiškė A. Vienažindys ir kiti ano meto poetai.

A. Rimtenis

GREETINGS and BEST WISHES
TO OUR FRIENDS and PATRONS

DAIRYMEN'S
DAIRY PRODUCTS

AT YOUR STORE OR AT
YOUR DOOR

3068 West 106th St. OR 1-2300

GREETINGS and BEST WISHES

WIEHN'S BAKERY

For GOOD Baked Goods - See WIEHN'S

704 EAST 185 th ST.

KE 1-0650

GREETINGS and BEST WISHES

ST. CLAIR BUILDERS
& SUPPLY CO.

BUILDERS SUPPLIES - BRICK -
CEMENT - LIME
20020 ST. CLAIR AVE KE 1-6000

GREETINGS and BEST WISHES

MORSE SIGNAL DEVICES

6707 Carnegie Avenue

EN 1-6585

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

VIKING CAULKING
GUN CO.

4518 Lakeside Ave.

UT 1-0216

GREETINGS & BEST WISHES

A. L. Demaioribus, Pres.

Helen D. Russell, Office Mgr.

ALDEM INSURANCE AGENCY

GENERAL INSURANCE • SURETY BONDS

Suite 320, Lincoln Bldg. 1367 E. 6th St.
Phone 241-2318

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

WILSON PURE OIL

SERVICE STATION

8000 Bessemer Avenue

341-4041

GREETINGS and BEST WISHES

THE L & K HOTEL

654 BOLIVAR ROAD

SU 1-4197

Mandarinai...

(Atkelta iš 5 psl.)

uojaautos. Tačiau jau vien iš to, jog kalvų atšlaitės, ant kurių prieblandoje bolavo vien tik sudžiūvusi žolė, iš abipus ėmė gožti langus, lengvai buvo galima suvokti, jog traukinys artėja prie tunelio. Ir vis dėlto mergaitė norėjo nuleisti specialiai uždarytą langą, -- kodėl ji tai darė, man buvo nesuprantama. Aš tegalėjau galvoti, kad tai tik užgaidas. Todėl, giliai širdyje tebejausdamas atšiaurumą, šaltai žiūrėjau, kaip plūkiassi nušalusios rankutės, mėgindamos nuleisti stiklą. Aš geidžiau, kad tos pastangos taip ir nueitų pernėk. Bet staiga traukinys, baisiai dundėdamas įsmuko į tunelį, ir tuo pačiu akimirksniu rėmai, kuriuos mergaitė stengėsi nuleisti, pagaliau bildėdami nusmuko. Ir pro stačiakampę angą išsyk tirštai siūbtelėjo ir pasklido po vagoną juodas, suodžių prisigėręs oras, pavirtęs troškiais dūmais. Mane užliejo visa banga dūmų, ir aš, net nespėjęs prisidengti nosine veido, taip užsikossėjau, jog vos neužtroškau, -- mat, jau seniai sirgau gerkle. O mergaitė, nė kiek manęs nepaisydama, persisvėrė per langą ir, atstačiusi galvą jos plaukus taršančiam vėjui, žiūrėjo ton pusėn, kur dūmė traukinys. Jei, man žiūrint į ją, apgaubtą dūmų ir elektros šviesos, už lango stauga nebūtų ėmę šviesėti ir iš ten gaivinamai nebūtų dvelktelėjęs žemės, šieno ir vandens kvapas, aš, pagaliau liovėsis kosėti, be abejo, būčiau šurkščiai išplūdęs tą nepažįstamą mergiukstę ir vėl uždaręs langą.

Bet traukinys jau lengvai išnėrė iš tunelio ir dūmė per vargingo priemiesčio pervažą. Tas priemiestis buvo išspraudęs tarp kalnų, kurių atšlaitėse bolavo sausa žolė. Aplinkui vienas prie kito šliejosi purvini, skurdūs šiaudiniai ir čer-

piniai stogai, ir prieblandoje liūdnei plevėsavo vos boluojanti vėliavikė, -- tur būt, iešmininkas ja mosavo. Kai tiktai traukinys išnėrė iš tunelio, pamačiau, jog už tuščios pervažos užtvaro stovi trejetas raudonskruosčių vaikiščių. Visi trys kaip vienas buvo nedidukai, tarsi prislėgti šito rūkiančio dangaus. Ir jų drabužiai buvo tokios pat spalvos, kaip visas tas niūrus priemiestis. Nenuleisdami akių nuo pro šalį lekiančio traukinio, jie vienu kartu iškėlė rankas ir staiga savo vaikiškais balsais iš visų jėgų riktėlėje kažkokį nesuprantamą sveikinimą. Ir tą patį akimirksnį nutiko štai kas: mergaitė, iki pusiau persisvėrusi per langą, ištiesė savo nušalusias rankutes, pamosikavo jomis dešinę ir kairę, ir staiga ant vaikų, akimis lydinčių traukinį, pabiro iš viršaus keletas auksinių mandarinų, švystelėjusių tokia šilta ir saulėta spalva, jog man suspurdėjo širdis. Aš nejučiomis užgniaužiau kvapą. Ir staiga supratau. Ji, ta mergaitė, tikriausiai važiuojanti uždariauti, metė pro langą užantyje paslėptus mandarinus, norėdama atsidėkoti savo broliams, kurie buvo atėję prie pervažos jos palydėti.

Prietemoje paskendusi priemiečio pervaža, trejetas it paukščiai suklėgusių vaikiščių, gailus ant jų pabirusių mandarinų skaistumas -- visa tai šmėstelėjo už lango beveik per vieną akimirksnį. Bet mano širdyje tas vaizdas įstrigo labai ryškiai, beveik skausmingai. Ir aš pajutau, kaip mano užplūsta kažkoks dar man nesuprantamas šviesus jausmas. Susijaudinęs aš pakėliau galvą ir visai kitomis akimis pažvelgiau į mergaitę. Grįžusi į savo vietą priešais mane, ji, kaip ir pirma, dangstė supleišėjusius skruostus žalia vilnone šerpe ir, prilaikydama didelį ryšulį, rankoje stipriai spaudė trečios klasės bilietą...

Ir tik tuomet man pasisekė nors trumpam pamiršti savo neapsakomą nuovargį bei liūdesį ir nesuprantamą, niekingą, nuobodų žmogaus gyvenimą.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* **RALPH M. BESSE**, Cleveland Illuminating b-vės prezidentas šiomis dienomis buvo pagerbtas įteikiant jam Žydu Bendruomenės t.v. Charles Eisenman premiją už nuopelnus Clevelando bendruomenei.

Psk. R. Nasvytienė pradėjo darbą su Kėstučio draugovės jaunųjų skautų būreliu.
V. Bacevičiaus nuotrauka

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

MORINĖ

6 butų terasa, su 6 kamb. mediniu 1 šeima namu junginyje, 6 garažai. Visi butai 6 kamb., atskiri rūšiai, krosnys ir visa kt.

Nuomininkai apmoka savo šviesas ir kuro išlaidas. Lake Ave., į rytus nuo Edgewater Park.

GEROS PAJAMOS.

\$45.000.

Tel. 961-5905.

• Nedelskime ilgiau ir padidinkime savo gyvybės draudimą, kol dar nėra vėlu. Dėl informacijų skambinkite prityrusiam draudimo atstovui — V. Giedraičiui tel. 944-6835.

HELP WANTED

RELIABLE LIVE IN ASSISTANCE

Wanted to keep house for elderly woman and companion. In lovely country home. Other help employed. No out side work. Will consider older couple. Or couple where man has other employment. TOP SALARY. References.

Call 944-2498 (132-133)

MACHINIST

General shop; operate milling machine, lathe, drill press. Good opportunity, will consider retiree; excellent benefits. Garfield Hts. 587-3566.

LUFKIN INSTRUMENT DIV.
THE LUFKIN RULE CO.
Cleveland, Ohio

(131-134)

MACHINISTS

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER-HYDROTEL

Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE GERĄ VALANDINĮ
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient
for you.

An Equal Opportunity Employer
(136)

Filatelijos kampelis

(15)

Antanas Bernotas

KIPRAS išleido trijų pašto ženklų ir bloko seriją 1900 metų sukakčiai paminėti nuo šv. Barnabo mirties. Ženkluose parodytos įvairios scenos iš šventojo gyvenimo. Čia dedame 100 millimes p. ženklą su šventojo atvaizdu iš viduramžių laikų ikonos.

Šv. Barnabas, levitas, kilęs iš Kipro salos, turėjo hebraišką vardą Juozapas Bar-nebueh. Šis reiškia Paguodos sūnus, Sakoma, kad jis buvo paties Kristaus mokinių. Apaštalu Darbuose vadinamas apaštalu ir dalyvavo dviejuose šv. Pavilo kelionėse Mažonoje Azijoje. Antrosios kelionės metu atsiskyrė ir atvyko į gimtąją Kiprą. Skelbdamas evangeliją Kipre žydų buvo užmuštas akmenimis 66 m. po Kr. Jam priskiriama pora laiškų, rašytų anų laikų krikščionims.

MALAWI respublika (Afrikoje) išleido keturių p. ženklų seriją to paties piešinio paminėjimui 75 metų sukakties, kai tame krašte buvo įvesta pašto tarnyba. Piešiny parodytas Britų Afrikos Kompanijos 1890 m. laidos pašto ženklas, perspausdintas B.C.A. (British Central Africa).

Malawi, anksčiau buvęs anglų Nyasaland protektoratas, 36, 686 kv. mylių ploto, yra pietryčių Afrikoje ir remiasi rytuose į Nyasos ežerą bei portugalų Mozambiką, pietuose siekia Zambiją, o vakaruose Rodeziją. Kraštas, skystai apgyventas juodųjų, dar mažiau europiečių, britų buvo kolonizuotas praeito amž. vidury. Pradžioje kraštą valdė Britų Pietų Afrikos Kompanija, vėliau jis buvo Britų Centrinės Afrikos dalis, 1907 m. pavadintas Nyasaland ir tokiu vardu išleido pašto ženklus, nuo 1953 m. buvo sąjungoj su abiem Rodezijos ir leido pašto ženklus vardu Rhodesia & Nyasaland, 1964 m. liepos 6 d. gavo nepriklausomybę ir pasivadino Malawi, 1962 m. turėjo 2,950,000 gyventojų. Krašto sostinė yra Zombos miestas.

PRANCŪZIJA išleido 25 centimų p. ženklą, kuriuo paminima 200 metų sukaktis nuo Lotaringijos ir Baro hercogijos prijungimo.

Lotaringija (senovėje vadinama Lotharingia, nuo jos pirmojo valdovo Lotaro I vardo, pranc. Lorraine, vok. Lothringen) yra Prancūzijos šiaurės rytų provincija, esanti tarp Šeldės, Meusės ir Reino upių, Vokietijos pasienyje. Apygyventa maždaug pus prancūzų ir vokiečių ir, kaip tokia, visus laikus buvo nesantaikos objektu tarp prancūzų ir vokiečių. Nuo 843 m. buvo valdoma prancūzų Karolinų giminės, 925 m. atiteko vokiečių kunigaikštžiui Henrikui I. Vokiečių valdžioje ji pasiliko iki 1670 m., kada prancūzai jos dalį okupavo. 1735 m. Vienos taikos sutartimi prancūzai nuo Lotaringijos atsiskyrė ir ją perdavė valdyti pašalintam Lenkijos karaliui Stanislovui Leščinskui. Šiam mirus 1766 m., Lotaringija vėl buvo prijungta prie Prancūzijos, kur ir dabar tebėra. Pirmojo ir Antrojo Pasaulinių karų metu buvo okupuota vokiečių. 1940 m. vokiečiai Lotaringijai buvo išleidę specialius pašto ženklus: 16 verčių serija su Hindenburgo galva buvo perspausdinta žodžiu LOTHRINGEN.

RYUKYU salos išleido 3 centų p. ženklą, kuriuo paminima Okinawos mūšio sukaktis. Piešiny: žydinti lėlija ir griuvėsiai.

Ryukyu (dar rašoma ir vadinama Riukiu ir Loochoo) yra salų grandinė tarp Japonijos ir Formozos, susidedanti viso iš 89 įvairaus dydžio salų, bendro 921 kv. mylių ploto. Didžiausios sala yra Okinawa, kurioje randasi ir salų sostinė Naha. Salos gyvenamos japonų kilmės gyventojų. Salas užvaldė Kinai VII šimtmečiu, ir gyventojai jiems mokėjo duoklę. 1609 m. japonai pradėjo jas laikyti ir dalį užvaldė, 1879 m. visai užimdami visą salyną. Nuo 1945 m. salas valdo JAV, gyventojams duodamos plačią savivaldą.

Amerikiečiai ir jų sąjungininkai, išvalę Ramiojo vandenyno salas nuo japonų, priartėjo ir prie Ryukyu salyno, 1945 m. balandžio 1 d. amerikiečių 10-ji armija, vadovaujama gen. Simon Bolivar Buckney, Jr., išlipė vakarinėje Okinawos salos dalyje ir pradėjo mūšius su japonais, užtrukusius net 82 dienas. Okinawos mūšis buvo vienas didžiausių Ramiajame vandenyne. Laikė kautynių krito 110,071 japonas ir 12,281 amerikietis. Japonai nustojo 7830 lėktuvų, amerikiečiai -- 763. Buvo nuskandinti 36 amerikiečių laivai, kurių 26 nuskandino japonų savižudžiai lakūnai kamikaze.

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

Frances P. Bolton

CONGRESSMAN

22nd District

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

TRIANGLE STAMPING COMPANY

5101 Carnegie Ave.

HE 1-0282

GREETINGS and BEST WISHES
TRIO MACHINE & MANUFACTURING CO.

35700 Vine St. 946-5535
WILLOUGHBY, OHIO

GREETINGS and BEST WISHES
L. GOTTLIEB

CONTAINERS and RE-CONDITIONERS
8105 PREBLE AVENUE VU 3-0075

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Tel. EX 1-1143

Klube veikia: Lietuviškų laikraščių ir žurnalų skaitykla • "Tėvynės Garsų" radijo valandėlės • Televizija • Bilijardas • "Pin Boll" • Šachmatai • Lietuviška Valgykla: Penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais — pietūs ir vakarienė. • Visi lietuviai ir lietuvės kviečiami įsirašyti nariais į Amerikos Lietuvių Piliečių Klubą.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

SUPAZINDINKIT SAVO
ARTIMUOSIUS SU

Dirva

Ateina Kalėdos, Nauji 1967 metai. Padarykit savo draugui ar giminei malonumą, supažindindami juos su Dirva tik už \$1.00.

Prisiųskit \$1 su kiekvienu adresu asmens, kuris dar Dirvos neprenumeruoja. Mes siųsime jiems Dirvą Kalėdą dovanų visą gruodžio mėnesį ir paprašysime juos užsisakyti Dirvą už \$10.00 ateinantiems 1967 metams.

Ši nuolaida—\$10—NAUJAM skaitytojui galios iki 1967 m. sausio pabaigos.

Siųsdami \$1 ar \$2, įrašykite pilną adresą kam Dirva siuntinėti.

GERB. DIRVOS ADMINISTRACIJA: Prašau siuntinėti Dirvą visą gruodžio mėnesį šioms asmenims:

\$..... \$.....
(Vardas, pav.) (Vardas, pav.)
(Adresas) (Adresas)
(Miestas) Zip (Miestas) Zip

Jūsų parašas

Adresas

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

* PEDAGOGINIO Lituanistikos Instituto vadovybė reiškia viešą padėką visiems svečiams, nelauktai gausiai dalyvavusiems knygos vakare, kur Instituto studentai savo akimis išitikino, jog jų lituanistinis darbas yra neabejingai stebimas ir rimtai vertinamas. O vienas svečias -- inž. Pranas Urbutis, atvykęs į tą vakarą su žmona, -- atnešė ir 40 dol. čekį, skirtą bet kurio studento mokslo mokesčiui apmokėti. Tokiu asmeniniu įnašu ponai Urbutiai Institutą paremia kasmet. Dėkojama to vakaro rėmėjams -- talkininkams -- kun. J. Raibužiui, SJ, A. Aglinskui, E. Bielskienei ir D. Bielskui, D. Bilaišienei, S. Endrijonienei, E. Narutienei, A. Ruibiui, J. Smilgienei, J. Šlajui, K. Petrylaitei, E. Vaičeliūnienei ir Vaičeliūnui -- už nuoširdžiai paslaugų knygos vakaro svečių priėmimą bei pavaišinimą, o lietuviškai spaudai ir radijo programų

vedėjams už svečių sukvietimą.

BOSTON

* DIDŽIULI MENO ir šokių vakarą rengia š.m. gruodžio 25 d. 7:30 val. vakare Bostono Jaunimo Metų komitetas, So. Bostono Lietuvių klubo salėje.

Meninę programą išpildys solistė Daiva Mongirdaitė, sol. Povilavičius, akompanuos komp. J. Gaidelis. Dar programoje dalyvaus dramos aktoriai J. Jašinskas, R. Ausiejūtė, pianistas St. Rastonis. Bus pastatytas Beatričės Kerbelienės vaidintojų humoristinis dramos vaizdelis. Programai vadovaus Jaunimo Metų "Miss Lithuania" -- G. Galinytė. Visas Bostono ir apylinkių jaunimas ir senimas maloniai kviečiamas atsilankyti į Jaunimo Metų užbaigimo vakarą. Pelnas skiriamas atstovo kelionei į Pietų Ameriką padengti.

Toronto Prisikėlimo parapijos salėje nuo lapkričio 20 iki 27 d. įvyko Sofijos Petravičienės keramikos ir tapybos paroda, kurią aplankė keli šimtai žmonių ir buvo parduota nemažai darbų. Nuotraukoje keli keramikos darbai, kurie buvo išstatyti parodoje.

DIRVA

1967 METAMS
TIKTAI \$10

Tiems, kurie Dirvos dar neprenumeruoja

Šis pasiūlymas galioja tik iki 1967 m. SAUSIO 31 d. arba: nauja prenumerata už \$10 bus priimama iki 1967 m. sausio 31 d.

Šį lapelį galima panaudoti užsisakant DIRVĄ 1967 METAMS ir atsiunčiant tik \$10, jeigu NAUJAS skaitytojas, arba išrašyti savo draugui ar giminei dovaną už \$10, jeigu jie Dirvos neprenumeruoja.

(Dirva eina tris kartus savaitėje, pilna prenumerata metams \$11.)

Panaudokite apačioje esančią atkarpą, išpildykit aiškiai, ir su \$10 skubiai siųskite Dirvai.

DIRVA 6907 Superior Avenue Cleveland, Ohio 44103

NAUJAS DIRVOS PRENUMERATORIUS

DIRVOS ADMINISTRACIJAI, Cleveland, Ohio

Siunčiu \$10 ir prašau siuntinėti Dirvą šiuo adresu:

Pavardė, vardas

Adresas

Miestas Valst. Zip

A + A

STEPOUNI LAVICKUI

mirus, IRENAI KARALIENEI, GALINAI MOLEJIENEI ir jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia

Halina ir Jurgis Montvilai

MALONIAI KVIECIAME TAMSTĄ
ATSILANKYTI Į L.S.T. KORP!
NEO-LITHUANIA ir L.T.A.
SAMBŪRIO

NAUJŲJŲ 1967 METŲ SUTIKIMĄ,

rengiamą 1966 m. gruodžio mėn. 31 d.
FERRARA MANOR salėje, Chicagoje
5609-21 West North Avenue.

Korporacijos leidinys gaunamas taip pat pas Fil. M. Šimkų.

Staliukai užsakomi ir pinigai sumokami iki gruodžio 24 d. imtinai pas Fil. M. Šimkų, 4259 S. Maplewood Av. nuo 9-3 ir 5-8, telef. CL 4-7450

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania ir L.T.A. Sambūrio Valdybos Chicagoje

Svečiai bus linksminti KORP!

NEO-LITHUANIA orkestro ir vaišinami šiltais ir šaltais valgiais.

Vakarienės laikas 9:30-11:00 val.

Kava bus serviruojama visą laiką.

ĮEJIMAS -- 13 DOL.

Korporantai dalyvauja su spalvomis!

Mašinoms pastatyti yra dvi aikštės antrojo pusėj gatvės.

DVIEJŲ KNYGŲ ŠVENTĖ NEWARKE

Padėkos Dienoje Onos ir Broniaus Balčiūnų namuose susirinkę lietuviškos knygos mylėtojai atšventė keleriopą šventę. Buvo pristatyta O.B. Audronės tik ką išėjusi nauja poezijos knyga: "Žingsniai Takeliu", skoningai iliustruota dail. Vyt. Raulinaičio. Spauda Nidos, Londone.

Nelė Mazalaitė apibūdino knygą jai būdingu nuoširdumu, pailiustruodama citatom, iškeldama kas teigiama ir neigiamą. Užbaigdama pabrėžė, kad mūsų knygų mecenatai -- moraliniai ir visokeriopai, tai antrosios pusės: tai Bronius, tai Juozas, tai Mikas ir t.t.

Franas Naujokaitis pabrėžė, kad autorė nesistengia braidžioti miglotose filosofinėse painiose, o išsako save natūraliai, paprastais simboliais, giedria ar skaudama širdimi. Jis perskaitė Jono Aisčio trumpą knygą įvertinimą laišku, kur Aistis, apskrovęs enciklopediniais darbais, nekiojoje sveikatoje, perskaitęs knygą pasidalina nuomonėmis, patarimais.

Kotrina Grigaitytė pasidžiaugė knygos pasirodymu. Kun. P. Totoraitis sveikino šeiminius 30 m. vedybų ir Audronės knygos išėjimo progą. Pasidžiaugė, kad savo parapijiečių tarpe turi net dvi rašytojas -- Audronę su antros knyga ir Kotriną -- Maironio premijos laureatę. Ferduoti bendro mokslo draugo prel. dr. L. Tulabos sveikinimai iš Romos.

Kario red. Zigmąs Raulinaitis dūkų tarme paskaitė karišką dūkų liaudies dainą (iš V. Krėvės rinkinio) kaip narsūs Perlojos raiteliai, Dainavos šalies berniukai, išvadavo kraštą nuo priešų plėšiko, apgynę Merkinę. Raulinaičio žodžiai gražiai jungėsi į visumą, ypač, kad O. Audronė yra perlojiškė, o mokslus abu su Bronium pradėjo eiti Merkinėje. Leonas Bileris prisiminė drauge praleistas mokslo ar tarnybos dienas. Dalyvavusio jaunimo vardu Rūta Graudušytė ir Kęstas Bileris trumpais, jaunatviškais žodžiais sveikinimus perdavė savo vyr. draugui, laivyno

Rūtos ansamblio 25 metų jubiliejaus minėjimas Newarke, N.J. Scenoje ansambliųčiai. Programą pravėdė A. Petrutis. Apačioje dalis publikos. Vyt. Maželio nuotrauka

lt. dr. Algimantui Balčiūnui, atliekančiam toliamą tarnybą, jo gimimo dienos progą. Į visumą jungė raštu ar telegramomis: ponai Bačkiai iš Atstovybės Washington, dail. Vilimo našlė Kotrina Vilimienė savo jautriais žodžiais, kaimynai Diliai, Kelpšai ir daugelis kitų.

Antroje dalyje buvo paminėta Nelės Mazalaitės šiemet išėjusi Aidų premijuota knyga: "Miestelis, kuris buvo mano". Autorė Nelė, jai būdingu nuotaikingumu, paskaitė savo raštų ištrauką, kurios buvo taip gera klausytis.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

GREETINGS and BEST WISHES

CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE

AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE.

PR 1-0190

GREETINGS and BEST WISHES

THE KOEHLER RUBBER & SUPPLY COMPANY

MECHANICAL RUBBER GOODS

Compressors, Lubricating Equipment

3865 Carnegie Avenue

HE 1-8867

SANTAROS-ŠVIESOS FEDERACIJA

Maloniai kviečia Jus atsilankyti į tradicinį

1967 NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMĄ,

gruodžio 31 dieną, Mar Lac House, 104 So. Marion St.,
Oak Park, Illinois

(3 blokas į šiaurę nuo Madison ir vienas į rytus nuo Harlem)

Pietūs su šampanu prabangioje, erdvioje salėje, grojant nuotaikingai muzikai.

Nemokamas mašinų pastatymas prie salės.

Staliukai 8-10 žmonių. Užsakomi telefonu: 925-8559 ir 434-6325.